

UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU
Katedra sportovních her

**Analýza hry v poslední třetině hřiště
u fotbalových týmů různých věkových skupin**

Bakalářská práce

Vedoucí práce:

Mgr. Jakub Kokštejn, Ph.D.

Vypracoval/a:

Martin Bejbl

Praha 2024

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem závěrečnou diplomovou práci zpracoval samostatně a že jsem uvedl všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce ani její podstatná část nebyly předloženy k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze dne

.....

.....

podpis autora

PODĚKOVÁNÍ

Rád bych poděkoval Mgr. Jakubu Kokštejnovi, Ph.D., za cenné připomínky a odborné vedení při zpracování této bakalářské práce.

Také bych chtěl poděkovat všem trenérům a ostatním členům realizačních týmů, kteří vypomáhali s realizací sběru dat.

Na závěr bych chtěl poděkovat rodině a přátelům, kteří byli mou oporou po celou dobu studia.

ABSTRAKT

Název práce:

Analýza hry v poslední třetině hřiště u týmů různých věkových skupin.

Cíl:

Cílem této bakalářské práce je zanalyzovat útočné akce v poslední třetině hrací plochy u tří týmů různých věkových skupin. Výsledky vzájemně mezi sebou porovnat, vyhodnotit výsledky a zpracovat doporučení pro tréninkový proces.

Metody:

Pro zpracování této práce byla využita vědecká metoda nepřímého pozorování pomocí obdržených videozáznamů z taktických kamer umístěných na vyvýšeném stanovišti uprostřed hrací plochy, tak aby v záznamu bylo vidět celé hřiště spolu se všemi hráči.

Výsledky:

Pro všechny analyzované týmy platí, že nejčastěji zakládají útočnou akci v poslední třetině hřiště po vlastní výstavbě. Totéž platí i pro sledované proměnné čas útoku a počet přihrávek. V těchto sledovaných proměnných jsme zjistili, že pro všechny týmy platí snaha o co nejrychlejší a nejpřímočařejší útočnou akci, které vede k ohrožení branky soupeře. U sledovaného prvku „zóna vedení útoku“ jsme zjistili odlišnost mezi týmem Sevilla FC a oběma celky SK Slavia Praha. Fotbalisté Sevilly častěji vedli útoční akce po stranách hřiště oproti hráčům obou týmů SK Slavia Praha. Po analýze byl potvrzen trend moderního fotbalu ve sledované proměnné „poměr mezi útočníky a obránci“. Tento trend byl potvrzen zásadní převahou útočných akcí, při kterých byli útočníci v podčíslení oproti obráncům. Pro proměnnou „zakončení“ se potvrdilo, že jako

nejefektivnější prostor střelby je území uvnitř velkého vápna. Toto bylo potvrzeno pro všechny analyzované týmy.

Závěr:

Hlavním cílem této práce bylo analyzovat a porovnat hru v poslední třetině hřiště u tří týmů různého věku: SK Slavia Praha U15, rezervního týmu SK Slavia Praha „B“ a seniorského týmu Sevilla FC. Hypotéza, že nejčastěji zakončujícím hráčem bude útočník, byla vyvrácena, což odráží moderní fotbalový trend univerzálnosti hráčů. Výsledky mezi mládežnickým a rezervním týmem SK Slavia Praha byly velmi podobné, což naznačuje konzistentní tréninkový přístup klubu napříč všemi kategoriemi. Díky tomu se SK Slavia Praha vyznačuje technicky a ofenzivně laděným herním stylem ve všech věkových skupinách. Tato konzistentnost a zaměření na ofenzivní hru potvrzují efektivitu tréninkových metod výchovy mladých hráčů.

Klíčová slova:

Fotbal, analýza, poslední třetina hřiště, útok, útočník, překonání obrany, útočná akce

ABSTRACT

Title: Analysis of play in the final third of the field for teams of different age groups.

Purpose: The aim of this bachelor's thesis is to analyze offensive actions in the final third of the playing field for three teams of different age groups. The results will be compared with each other, evaluated, and recommendations for the training process will be developed.

Methods: For the processing of this work, the scientific method of indirect observation was used, utilizing the received video recordings from tactical cameras placed on an elevated position in the middle of the playing field, so that the entire field along with all the players could be seen in the recording.

Results:

For all analyzed teams, the most common way to start an offensive action in the final third of the field is through their own build-up play. This also applies to the observed variables of attack time and number of passes. We found that all teams strive for the quickest and most direct offensive action possible, aiming to threaten the opponent's goal. In the variable "zone of attack," we observed a difference between Sevilla FC and both SK Slavia Prague teams. Sevilla players more frequently conducted their attacks along the sides of the field compared to the players of both SK Slavia Prague teams. The analysis confirmed the trend in modern football for the variable "ratio between attackers and defenders," showing a significant prevalence of offensive actions where attackers were outnumbered by defenders. For the variable "finishing," it was confirmed that the most effective shooting area is inside the penalty box, which was consistent for all analyzed teams.

Conclusion:

The main objective of this study was to analyze and compare the play in the final third of the field among three teams of different age groups: SK Slavia Prague U15, the reserve team SK Slavia Prague "B," and the senior team Sevilla FC.

The hypothesis that the most frequent finisher would be the forward was disproved, reflecting the modern football trend towards player versatility. The results between the youth and reserve teams of SK Slavia Prague were very similar, indicating a consistent training approach across all categories. Consequently, SK Slavia Prague exhibits a technically and offensively oriented playing style at all age levels. This consistency and focus on offensive play confirm the effectiveness of the club's training methods in developing young players.

Keywords: Football, analysis, final third of the field, attack, forward, breaking through the defense, offensive action

OBSAH

1	ÚVOD	10
2	TEORETICKÁ VÝCHODISKA.....	11
2.1	SPORTOVNÍ VÝKON	11
2.1.1	<i>Výkon ve fotbale</i>	<i>12</i>
2.1.2	<i>Hodnocení herního výkonu ve fotbale</i>	<i>14</i>
2.2	OBSAH HERNÍHO VÝKONU VE FOTBALE	15
2.2.1	<i>Herní činnosti jednotlivce.....</i>	<i>15</i>
2.3	HERNÍ KOMBINACE	19
2.3.1	<i>Útočné herní kombinace.....</i>	<i>19</i>
2.3.2	<i>Obranné herní kombinace</i>	<i>20</i>
2.4	HERNÍ SYSTÉMY	20
2.4.1	<i>Útočné herní systémy.....</i>	<i>20</i>
2.4.2	<i>Obranné herní systémy</i>	<i>21</i>
2.5	ÚTOČNÁ FÁZE HRY.....	21
2.5.1	<i>Způsoby překonání obrany soupeře v poslední třetině hřiště.....</i>	<i>21</i>
2.6	SOUČASNÝ STAV POZNÁNÍ.....	22
3	CÍLE, ÚKOLY, HYPOTÉZY	26
3.1	CÍLE.....	26
3.2	ÚKOLY PRÁCE	26
3.3	HYPOTÉZY	26
4	METODIKA PRÁCE	28
4.1	DESIGN STUDIE	28
4.2	VÝZKUMNÝ SOUBOR.....	28
4.3	METODY SBĚRU A ZPRACOVÁNÍ DAT	29
4.4	SLEDOVANÉ PROMĚNNÉ	30
4.5	VYHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ – ANALÝZA DAT	33
5	VÝSLEDKY	34
6	DISKUSE	69
6.1	VERIFIKACE HYPOTÉZ.....	69
6.2	DOPORUČENÍ DO PRAXE.....	74
6.3	SILNÉ A SLABÉ STRÁNKY PRÁCE.....	74
6.4	DOPORUČENÍ PRO DALŠÍ VÝZKUM.....	75
7	ZÁVĚR.....	76

8	SEZNAM LITERATURY	77
9	PŘÍLOHY	81

1 ÚVOD

Moderní fotbal je fenomén, který se neustále a v dnešní době dynamicky vyvíjí. Tréninkové metody používané před desetiletími pro potřeby dnešního fotbalu již zdaleka nestačí. Pro konkurenceschopnost našich týmů na mezinárodním poli je třeba, aby trenéři stále inovovali a do tréninkového procesu zařazovali aktuální trendy. Díky moderním technologiím mají trenéři k dispozici stále více dat k analýze a následné přípravě svého týmu. V českém fotbale stále převažuje kladení důrazu na kvalitní defenzívu, zatímco v útočné fázi hry jsme velice pozadu oproti západním nebo severním státům Evropy. Mladí útočníci z českých klubů často odcházejí do ciziny, kde mají kvalitnější podmínky a metodiku pro trénování a následný přenos útočných herních dovedností do utkání, a to jak pro jednotlivce, tak i pro tým. Pokud se chce český fotbal v tomto ohledu zahraniční konkurenci vyrovnat, je třeba tomu věnovat adekvátní úsilí a pozornost v tréninkovém procesu. Nicméně je třeba brát v úvahu i stáří hráčů, a především mládež připravovat nikoliv na fotbalové nároky, které připadají v úvahu dnes, nýbrž na fotbal, který se bude hrát v příštích 5, 10 nebo i 15 letech.

Proto je cílem této bakalářské práce v teoretické části popsat rozhodující determinanty týmového i individuálního herního výkonu především v útočné fázi hry. Dále pak úroveň individuálních herních i technických dovedností s míčem i bez míče a jejich aplikaci do situací v utkáních. V praktické části budeme analyzovat několik vybraných utkání týmů různých věkových skupin a porovnávat je navzájem, a i s moderními trendy. Cílem praktické části bude analýza a následné vyhodnocení technických a taktických dovedností jednotlivých hráčů i skupin vedoucích k ohrožení soupeřovy branky, či přímo vstřelení gólu. Tyto poznatky by mohly sloužit ke zlepšení a zefektivnění tréninkových metod v dlouhodobém i krátkodobém časovém období.

2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA

2.1 Sportovní výkon

Choutka a Dovalil (1991) popisují sportovní výkon jako aktuální projev specifických schopností sportovce (výsledek adaptace) v uvědomělé činnosti zaměřené na řešení pohybového úkolu, který je vymezen pravidly daného sportovního odvětví či disciplíny. Hohmann, Lames a Letzelter (2010) uvádějí, že sportovní výkon jako adaptaci na trénink popsal již v roce 1895 Rouxe, podle kterého se každý živý organismus snaží aktivně kompenzovat narušení funkcí tak, aby znovu nastolil výchozí stav (homeostázy). Toto doplňují Perič a Dovalil (2010), podle kterých homeostáza představuje dynamickou rovnováhu vnitřního prostředí organismů, která reaguje na vnitřní změny (stresory). Při dostatečně dlouhém či intenzivním působení stresorů je pro organismus výhodnější se těmto podnětům přizpůsobit neboli adaptovat se. Výše uvedené můžeme ve fotbale dále dělit na dva faktory:

- **Situační**
- **Dispoziční**

Votík (2005) popisuje situační faktory jako vnější podmínky, které na sportovce působí během výkonu. Za takové lze považovat například počasí, typ a kvalitu herního povrchu, interakce rozhodčích a fanoušků, důležitost utkání v kontextu soutěže a podobné.

Mezi dispoziční faktory ovlivňující sportovní výkon řadíme veškeré předpoklady každého hráče, tedy úroveň pohybových schopností a herních dovedností, kvalitu řízení centrální nervové soustavy, veškeré psychické procesy a osobní i somatické charakteristiky (Votík, 2005). Neuser (2020) ve své publikaci ještě uvádí také taktické schopnosti.

2.1.1 Výkon ve fotbale

Buzek (2007) popisuje výkon ve fotbale především jako herní výkon, ten je charakterizován aktuálním projevem specializovaných předpokladů hráčů v herních činnostech zaměřených na řešení herních situací a úkolů. Výkon je souborem mnoha komponent, a jde tedy o integrovaný projev mnoha tělesných i psychických funkcí hráče. Dobrý a Semiginovský (1988) uvádějí, že z pohledu trenéra se výkon ve fotbale chápe jako relativně objektivní realita. Herní výkon lze pro potřeby fotbalu rozdělit na individuální herní výkon (IHV) a týmový herní výkon (THV), přičemž se oba navzájem ovlivňují.

2.1.1.1 Individuální herní výkon

Buzek (2007) ve své publikaci uvádí, že individuální herní výkon (IHV) je projevem určité úrovně způsobilosti k účasti v utkání, je předem determinovaný souborem faktorů, které jsou uspořádány v určitých vztazích. V souhrnu se projevují úrovně IHV. Mezi tyto determinanty zařazuje faktory biomechanické (stabilita, lokomoce, manipulace, efektivita pohybu, technika), psychické (kognitivní procesy, emoční procesy, motivace, volní procesy), bioenergetické (zóny energetického krytí) a konstituční znaky (somatotyp, složení těla a flexibilita). Psotta (2006) dále popisuje výkon jednotlivého hráče, který je charakterizován střídáním pohybového zatížení, a to střídáním velmi krátkých, 2–10 sekund trvajících intervalů stoje, chůze, běhu různých intenzit (intermitentní zatížení), činností s míčem a dalších lokomočních činností. V průměru se ve fotbale mění intenzita a typ činnosti každých 5 až 6 sekund.

2.1.1.2 Týmový herní výkon

Buzek (2007) popisuje tým jako jedinečnou sociální skupinu, jejímž společným cílem je střetávat se s jinými podobnými skupinami. Vyústěním společné činnosti týmu je týmový herní výkon (THV). Ten je sice podmíněn individuálními herními výkony hráčů, avšak není pouze jejich souhrnem. Jednotlivé IHV se navzájem ovlivňují, doplňují a kompenzují. Finální THV je dále ovlivněn dynamikou vztahů v týmu, sociální soudržností, úrovní komunikace a motivací hráčů. Plachá a Procházka (2014) toto doplňují tvrzením, že THV může být umocněn také společnými zážitky týmu, ideálně kladnými, ale také zvládnutím velice obtížných situací v utkání, nebo dokonce prohrou týmu. Dále Buzek (2007) uvádí jako klíčové vlastnosti týmu činnostní kohezi a činnostní participaci.

Buzek (2007) uvádí, že cílem činnostní koheze je dosáhnout funkční koordinace všech hráčů týmu při herních situacích (např. zaujmutí obranného postavení vůči soupeři, vedení útoku, vytváření střeleckých situací apod.). Výše uvedené příklady dále podléhají vlastní herní koncepci týmu a využití herních systémů. Každý hráč zaujímá v týmu jedinečnou roli, která je podporována participací ostatních hráčů v herních činnostech.

Podle Buzka (2007) v THV činnostní participace znamená míru zapojení jednotlivých hráčů na týmovém výkonu. Rozsah a četnost činnostní participace jsou dány úrovní herně-dovednostních kvalit jednotlivých hráčů včetně osobnostních vlastností a hráčských funkcí v týmu („play maker“, „bojovník“, „vůdce“ apod.).

Další důležitou komponentou THV je sociálně-psychologická determinanta. Buzek (2007) popisuje týmovou dynamiku jako neustálý vnitřní vývoj družstva, a to především mezi individuálními potřebami a cíli hráčů i trenérů. Tyto síly se navzájem ovlivňují a mezi sebou interagují. Pro týmovou dynamiku je naprosto stěžejní osobnost a řídicí schopnosti trenéra, dále pak hráčské osobnosti a mezilidské vztahy.

2.1.2 Hodnocení herního výkonu ve fotbale

Trendem dnešní doby je sledování naměřených běžeckých hodnot pomocí GPS zařízení (Catapult, Playertek...) a následné vyhodnocování výsledků. Grasgruber a Cacek (2008) uvádějí, že špičkový fotbalista v průběhu jednoho utkání překoná pohybem přibližně 10–11 km, z toho připadá 25–27 % na chůzi, 37–45 % na běh, 6–8 % na pohyb pozpátku, 6–11 % na rychlý běh a sprinty, zbylých asi 20 % připadá řešení jednotlivých herních činností. Podle Psotty (2006) v současném fotbale dochází ke zvyšování tempa v utkáních díky běhu ve vyšších intenzitách a maximálních rychlostech. Při porovnání dánského profesionálního fotbalu byla zaznamenána skutečnost, že současní hráči oproti hráčům v 90. letech minulého století překonají během utkání přibližně stejnou vzdálenost, avšak je o více než 37 % více zastoupena sprinty. Podle Bedřicha (2006) je současné pojetí hry charakteristické stálým zvyšováním nároků na jednotlivé hráče, intenzitu a složitost herních činností. Samotné hodnocení herního výkonu lze rozdělit na individuální herní výkon (IHV) a týmový herní výkon (THV).

IHV je tvořen především herními dovednostmi (zpracování, přihrávka, vedení míče, střelba) jednotlivých hráčů. Dále jej Bedřich (2006) dělí na stránku vnější a vnitřní. Jako vnější prvky uvádí intenzitu, objem a kvalitu herních činností. Veškeré fyziologické a psychologické odezvy organismu řadí do stránky vnitřní.

THV je složen především z IHV, které jsou navzájem ovlivňovány a doplňovány. Lze jej hodnotit z pohledu kvantitativního, který popisuje četnosti, dobu zatížení a počty herních fází, ale také z pohledu kvalitativního, jako je úspěšnost v herních situacích, míra kreativity, vědomá spolupráce, sehranost apod. (Bedřich 2006).

Pro hodnocení herního výkonu ve fotbale se využívají následující tři metody.

Za **pozorování** lze podle Bedřicha (2006) považovat vědomé a účelné pozorování utkání, týmů a hráčů. Tuto metodu často doprovází písemný, grafický, zvukový nebo obrazový záznam, který lze následně využít i k výuce, propagaci či analýze. Mezi často sledované detaily můžeme řadit: aktivitu hráčů, četnost a úspěšnost v herních situacích, individuální či týmová řešení, plnění taktických úkolů, morálně-volní úsilí a hráčské role v týmu.

Expertízu Bedřich (2006) popisuje jako kvalifikované zhodnocení hráčských činností jedním, nebo vícero nezávislými experty, kteří hráče hodnotí na základě předem stanovených kritérií (např. bodovou škálou).

Kombinované (multilaterální) hodnocení zahrnuje expertízu společně s interakcí ostatních hráčů, kteří se navzájem hodnotí (Bedřich 2006).

2.2 Obsah herního výkonu ve fotbale

Jak uvádí Votík a Zalabák (2011), ve fotbale se stejně jako v každé brankové sportovní hře střídá obranná a útočná fáze hry. Pro tým v útočné fázi hry platí, že je v držení míče, a naopak v okamžiku ztráty míče přechází do obranné fáze. V moderním fotbale narůstá frekvence střídání obranné a útočné fáze, mluvíme o přepínání (přechod z obranné do útočné fáze a naopak). Tyto fáze hry můžeme dále dělit na menší části, tzv. úseky hry. Ty obsahově představují časově a prostorově ohraničené části obrany nebo útoku. Okamžitý herní stav nazýváme herní situací, pro hráče i tým tak představuje technickou a taktickou úlohu různé složitosti. Dle počtu zapojených hráčů je řešena individuální činností jednotlivce, či jejich řetězci, nebo skupinově herní kombinací.

2.2.1 Herní činnosti jednotlivce

Votík (2005) rozděluje herní činnosti jednotlivce na dvě základní skupiny, a teda na herní činnosti jednotlivce útočné a herní činnosti jednotlivce obranné. Ty se dále dělí dle následujícího schématu:

- **Obranné herní činnosti**
 - Obsazování hráče s míčem
 - Obsazování hráče bez míče
 - Obsazování prostoru
 - Odebírání míče

- **Útočné herní činnosti**
 - Hra bez míče (výběr prostoru)
 - Přihrávání
 - Zpracování míče
 - Vedení míče

- Obcházení soupeře
- Střelba

Hlavním cílem obranných činností jednotlivce je odebrat soupeři (nejlépe konstruktivně) míč, respektive mu nedovolit rozvinout útočnou akci nebo ohrozit branku. V tréninkovém procesu nelze nácvik a zdokonalování obranných činností podceňovat, na konečném výsledku se rovnoměrně podílí jak útočná fáze, tak úspěšná obrana, a proto jí také musíme věnovat odpovídající pozornost při nácviku a zdokonalování. Obranné činnosti jsou vždy vázány na činnosti útočné, proto je jejich trénink dobré spojovat (Votík a Zalabák, 2011).

Podle Votíka a Zalabáka (2011) je **obsazování prostoru** jedním ze základů obranné hry týmu, především se využívá v situacích, kdy nehrozí přímé ohrožení branky. Typickým příkladem je situace při přečíslení soupeřem (např. 1:2, 1:3...), kterou musí obránce řešit. Obránce obsazuje prostor tak, aby útok soupeře co nejvíce zpomalil a poskytl tak dostatek času spoluhráčům na návrat do obranného postavení a zformování, nebo aby útočníka (útočníky) vytlačil do méně nebezpečného prostoru při zachování vlastního postavení mezi útočníkem a vlastní brankou.

Obsazování hráče bez míče je jednou ze základních obranných herních činností jednotlivce, význam narůstá především při přechodové fázi z útoku do obrany. Způsob obsazení hráče bez míče se provádí v závislosti na herní situaci. Principem obsazování hráče bez míče je správné postavení obránce vzhledem k obsazovanému hráči a jeho kvalitám, vlastní brance, ostatním protihráčům i spoluhráčům. Bránící hráč by měl vždy zaujímat postavení mezi soupeřem a vlastní brankou, nicméně poněkud blíže k míči od spojnice soupeř-střed vlastní branky (Votík, 2005).

Obsazování hráče s míčem znemožňuje soupeři s míčem další činnost a je řešeno se zřetelem na možnost odebrání míče. Obránce musí být aktivní a neustále se stavět na spojnici mezi protihráče s míčem a střed vlastní branky. Hráče s míčem je nutné obsadit těsně, protože je přímým a bezprostředním ohrožením pro bránící tým. Úkolem obránce je zabránit soupeři projít obranou, zabránit přihrávce nebo střelbě a připravit situaci pro odebrání míče (Votík a Zalabák, 2011).

Odebírání míče je dle Votíka (2005) stěžejní dovedností obránců a již od útlého věku se věnuje velická pozornost tomu, aby obránce odebíral soupeři míč a získal ho zároveň pod kontrolu (konstruktivní odebrání míče). Odebrání míče je finální

obrannou činností jednotlivce. Ne každá herní situace je vhodná k odebrání míče, proto se obránce musí snažit aktivní hrou dostat soupeře do situace, která mu odebrání míče umožní.

Vzhledem k momentu odebrání míče a vzájemnému postavení útočníka s míčem a bránícího hráče rozlišuje Votík (2005) následující způsoby odebrání míče: **odebrání zachycením přihrávky, odebrání vypíchnutím, odebrání skluzem (vklouznutím), odebrání míčů letících vzduchem.**

Výběr místa (hra bez míče), jak jej popisuje Votík (2005), umožňuje nalézt pro tým či jednotlivce neoptimálnější řešení herní situace. Jde o neustálý, záměrný a účelný pohyb po hřišti, který vede k překonání soupeřovy obrany. Jako zásadní detaily při výběru místa můžeme zmínit rychlost, překvapivost a originalitu provedení, dále časoprostorovou kohezi se spoluhráči a předvídání chování obránců. Kvalitu rozhodovacích procesů ovlivňují kondiční připravenost a psychika útočníka.

Současný fotbal je stále variabilnější a rychlejší a z toho vyplývají stále větší nároky na včasnost, přesnost, výšku a optimální rychlost **přihrávky**. Votík (2005) popisuje přihrávku jako záměrné usměrnění míče nohou, hlavou nebo jinou částí těla směrem ke spoluhráči tak, aby mohl míč co nejefektivněji zpracovat. Za úspěšné provedení přihrávky je z větší části zodpovědný přihrávající hráč, jelikož právě on na základě zhodnocení herní situace rozhoduje o směru, momentu a způsobu přihrávky. Přihrávky můžeme dělit dle několika kritérií: **provedení** (přihrávka nohou, hlavou, vhažování rukou, hrudníkem, či jinou částí těla), **vzdálenosti letu míče** (krátká, střední, dlouhá), **výšky letu míče** (po zemi, středně vysoká (do výše postavy hráče), vysoká), **směru letu míče** (kolmá vpřed, šikmá vpřed, do stran, šikmá vzad, vzad), **rychlosti letu míče** (pomalé, střední, rychlé (střílené)), **rotace míče** (bez rotace, s rotací), **vzhledem k hráči, kterému je přihráváno** (na hráče, před hráče, za hráče), **vzhledem k obsazení soupeřem na hráče** (volného, obsazeného), **podle předcházející činnosti přihrávky** (z místa, po zpracování míče, po vedení, po obejití soupeře, prvním dotykem (po zemi, ze vzduchu – „volej“, těsně po odrazu míče od země – „halfvolej“)).

Podle Votíka a Zalabáka (2011) je **zpracování míče** jednou z nejdůležitějších herních činností jednotlivce, protože hráč získává míč a dostává jej pod kontrolu. V závislosti na charakteru přihrávky hráči využívají různé části těla (povolené v rámci

pravidel) i různé způsoby zpracování míče. Pro zpracování míče se využívají následující metody, které mohou hráči uskutečňovat na místě, do pohybu nebo v pohybu: **převzetí, tlumení, stahování.**

Útočná herní činnost jednotlivce charakterizovaná plynulým nebo přerušovaným pohybem hráče s míčem je **vedení míče**. Votík (2005) dále vedení míče rozděluje na dva základní způsoby – přímé vedení míče a vedení míče se změnou směru. Herní dovednost vedení míče je úzce spjatá s další útočnou herní činností, a to s obcházením soupeře. V dnešním moderním fotbale se útočníci náhlými změnami směru a rychlosti vedení míče snaží obejít protihráče. Výše uvedené je zároveň spojeno s dovedností krytí míče, která je při osobních soubojích jejich nedílnou součástí. Základním detailem je vést míč vzdálenější nohou od soupeře tak, aby docházelo ke krytí míčem vlastním tělem útočníka. Dle způsobu kontaktu s míčem v průběhu vedení míče rozlišujeme vedení míče **přímým nártem, vnitřním/vnějším nártem a vnitřní stranou nohy („placírkou“).**

Votík (2016) ve své publikaci zdůrazňuje, že **obcházení soupeře** je jednou z kritických herních činností. V útočné fázi je rozhodujícím faktorem variabilita a kreativita samotného útočníka, který v závislosti na postavení obránce rozhoduje o způsobu obcházení. Obecně lze říci, že čím je útočníkův zásobník způsobů obejít soupeře rozmanitější, tím vyšší je pravděpodobnost, že bude obcházení úspěšné. Útočník využívá různé kličky, změny směru a intenzity vedení míče. Podle postavení obránce rozdělujeme obcházení soupeře **v bočním postavení, v čelním postavení a zády k soupeři**. Dále můžeme kličky dělit na krátké a dlouhé, jejich využití závisí na prostoru, ve kterém se odehrává souboj 11. V souboji na malém prostoru bývá pro útočníka výhodnější krátká klička, naopak pokud má útočník dostatek prostoru, může využít dlouhou kličku.

Votík (2005) popisuje **střelbu** jako záměrné nasměrování míče do branky soupeře tak, aby jej obránci ani brankář nemohli zachytit. Jde o finální fázi útoku a její provedení rozhoduje o tom, zda bude útočná akce úspěšná, či nikoliv. Z technické stránky by střelba měla být co možná nejvíce zautomatizovaná dovednost, ale současně také značně přizpůsobivá, tak aby ji bylo možno provést co možná nejefektivněji podle právě probíhající herní situace (postavení vůči brance, postavení obránců i brankáře...). Střelbu lze dále dělit podle **způsobu provedení** (střelba

nohou/hlavou), **vzdálenosti od branky, výšky a rychlosti letu míče, úhlu střelby k brance, činnosti předcházející střelbě** (z místa, po vedení, po obcházení obránce, po zpracování, prvním dotykem, po zisku míče). O efektivitě střelby rozhoduje celé množství faktorů, nicméně dle statistik padá drtivé množství gólů po střelbě vně pokutového území, a to až 98 % vstřelených branek (UEFA EUROPA LEAGUE TECHNICAL REPORT 2022).

2.3 Herní kombinace

Herní kombinace popisuje Votík (2005) jako vědomou kooperaci dvou a více hráčů s cílem vyřešit určitý herní úkol či situaci. Ta může být vyřešena jednou herní kombinací, nebo řetězcem na sebe navázaných kombinací. Tato spolupráce je determinována technickými a taktickými dovednostmi zapojených hráčů. Votík (2016) dělí herní kombinace na útočné (**založené na přihrávce, založené na přihrávce a nabíhání a založené na výměně místa**) a obranné (**vzájemné zajišťování, přebírání hráčů, zesílené obsazování hráčů a činnosti při vystavování soupeře mimo hru**).

2.3.1 Útočné herní kombinace

Votík (2016) ve své knize uvádí, že podstatou útočné herní kombinace **založené na přihrávce** je na straně jedné samotná přihrávka a na straně druhé způsob zpracování míče spoluhráčem. V závislosti na herní situaci hráči volí mezi přihrávkou na spoluhráče, nebo do prostoru před ním. Přihrávky jsou charakterizovány těmito faktory: směrem, vzdáleností, výškou, rychlostí. Cílem této útočné herní kombinace je podle Votíka (2005) přečíslení soupeře v krajním prostoru, příprava střelecké pozice, přenesení těžiště hry dlouhou přihrávkou a založení útoku od brankáře.

Kombinace **založená na přihrávce a nabíhání** se také někdy označuje jako „přihraj a běž“ nebo „narážeka“. Jde o spojení dvou na sebe navazujících přihrávek mezi dvěma spoluhráči. Druhou přihrávku hráč řeší nejčastěji z prvního dotyku. Další variantou je zapojení třetího hráče, a tedy „narážekou na třetího“. Taktická stránka této herní kombinace je závislá na herní situaci (postavení spoluhráčů a protihráčů, herní prostor apod.), herní kombinace „přihraj a běž“ se nejčastěji využívá při uvolňování z osobní obrany nebo při vytváření přečíslení či střelecké příležitosti ve zhuštěném prostoru (Votík, 2005).

Kombinaci **založenou na výměně místa** dělí Votík a Zalabák (2011) na spolupráci hráčů bez míče (úkolem obou hráčů je si vytvořit vhodné postavení pro převzetí míče nebo pro efektivní vyřešení herní situace) a součinnost hráčů, z nichž jeden vede míč. Výměnu prostoru mohou hráči provádět na horizontále i vertikále. Votík (2005) ve své publikaci uvádí jako stěžejní požadavek pro vzájemné prolínání hráčů jejich univerzálnost. Častou výměnou pozic lze narušit rovnováhu soupeřovy obrané linie. Podle herní situace může docházet k výměně místa za účelem získání míče, nebo za účelem vytvoření prostoru pro další spoluhráče.

2.3.2 Obranné herní kombinace

Přestože jsou obranné herní kombinace méně technicky náročné než útočné herní kombinace, kladou na hráče podobné nároky na taktické dovednosti a součinnosti hráčů podílejících se na obranné herní kombinaci. Votík a Zalabák (2006) rozdělují obranné herní kombinace na **vzájemné zajišťování, přebírání hráčů, zesílené obsazování hráčů a činnosti při vystavování soupeře mimo hru.**

2.4 Herní systémy

Kollath (2006) definuje herní systémy jako soubor rolí, které jsou přiděleny jednotlivým hráčům. Nejedná se o neměnný systém, jelikož se každý hráč snaží plnit své herní úkoly, které má přiděleny. Ty se mohou v čase měnit v závislosti na výsledku utkání. Volba herního systému je závislá na hráčských a týmových dispozicích či aktuální výkonnosti jednotlivce nebo celého týmu.

2.4.1 Útočné herní systémy

Postupný útok se nejčastěji aplikuje, pokud u bránícího týmu již došlo k zorganizování a zaujmutí obranného postavení. Tento herní systém je charakteristický pro zapojení většího počtu hráčů při překonávání obranného bloku soupeře. Jako úspěšné se ukazuje změna tempa hry a vedení útoku společně s rychlou změnou těžiště, a to jak vertikálně, tak i horizontálně. Díky kontrole míče lze lépe uplatnit taktiku zvolenou proti konkrétnímu soupeři. Nevýhodou takto vedeného útoku je délka trvání, která umožňuje soupeři se reorganizovat a při ztrátě míče hrozí rychlý protiútok soupeře (Bedřich, 2006).

Úkolem **rychlého útoku** je co nejrychlejší proniknutí do pokutového území a ohrožení branky soupeře. Cílem je vstřelit branku v době, kdy se obrana soupeře

nestačí zorganizovat a přejít do obranného postavení. Předpokladem pro tento herní systém je poctivá a dobře takticky vybavená obrana s rychlým přechodem z obranné do útočné fáze. Systém obecně vychází z níže postaveného obranného bloku a po zisku míče využívá mezer v soupeřově obraně a rychlosti útočících hráčů (Bedřich, 2006).

Votík a Zalabák (2011) popisují **kombinovaný útok** jako spojení postupného a rychlého útoku. Při kombinovaném útoku se využívá výhody držení míče, při postupném vedení útoku a s chybou obrany soupeře následuje přechod do rychlého útoku. Popřípadě pokud se během rychlého útoku podaří obráncům útok zpomalit a zformovat obranu, útočící tým přechází do postupného útoku.

2.4.2 Obranné herní systémy

Podle Votíka a Zalabáka (2011) je základem kvalitní obrany organizovanost a vysoká úroveň technických a taktických dovedností všech hráčů. Pro moderní pojetí obranné fáze hry je stěžejní činnost všech hráčů na hřišti, počínaje útočníky, kteří představují první obrannou řadu. Z toho důvodu je nezbytné, aby s ohledem na současné pojetí obranných požadavků hry byli všichni hráči schopni plnit technickou i taktickou stránku obranných herních činností jednotlivce. Obranné systémy se dále dělí na **zónovou obranu, osobní obranu a kombinovanou obranu.**

2.5 Útočná fáze hry

Podle Matouška (1973) se během utkání střídají dvě základní fáze hry – obranná a útočná fáze. Právě útočná fáze pro tým začíná v okamžiku, kdy jakýkoliv hráč získá míč, a končí v momentě, kdy tým o míč přichází. Základním cílem útočné fáze je překonat soupeřovu obranu a vstřelit branku. Prostředkem pro naplnění cíle útočné fáze hry jsou útočné akce, mezi které se řadí všechny fáze útoku, počínaje jeho založením přes vedení útoku až po jeho zakončení.

2.5.1 Způsoby překonání obrany soupeře v poslední třetině hřiště

Matoušek (1973) uvádí 8 klíčových prvků ve vedení útoku, které mohou vést k překonání obrany soupeře, vytvoření si brankové příležitosti a ohrožení branky soupeře. **Přenášení těžiště** je charakterizováno sérií rychlých a krátkých přihrávek, popřípadě jednou delší přihrávkou, za účelem rychlé změny těžiště hry do druhé, takzvané „slabší“ strany. **Využití krajních prostorů** pro vedení útoku je výhodnější oproti vedení útoku středem hřiště, kde je kvůli zhuštěné obraně těžší proniknout

obrannými řadami soupeře. **Střídání tempa hry (tempování)** je dalším způsobem, jak překonat soupeřovu obranu. Překvapivou změnou z pasivní kombinace na rychlý a nečekaný útok lze obranu zaskočit a využít tak její neorganizovanosti k vytvoření si brankové příležitosti. **Náběhy a podpora** hráčů ze záložních a obranných řad mohou vést k přečíslení obrany v určitém prostoru na hřišti, nejčastěji v krajním prostoru. Další tři prvky, které popisuje Matoušek (1973), se v moderní literatuře řadí spíše do útočných herních systémů, které byly detailněji popsány výše. Jako poslední uvádí Matoušek (1973) prvek **kreativity** u jednotlivých hráčů, neboť některé góly nespádají ani do jedné z uvedených kategorií překonání obrany soupeře a jsou výsledkem tvůrčí schopnosti jednotlivců. Toto potvrzuje Luxbacher (1999), který zároveň doplňuje, že kreativitu je potřeba v hráčích pěstovat a vyžadovat v tréninkovém procesu. Výše uvedené doplňuje Lucchesi (2001) o prvek **nepředvídatelnosti**, který je podmíněn širokou základnou technických a taktických dovedností, které lze využít k přehrání soupeře a ohrožení jeho branky.

2.6 Současný stav poznání

Při porovnání útočné fáze hry českých týmů nebo české reprezentace se zahraničními týmy lze pozorovat určitou rozdílnost chování jednotlivců i celých týmů v útočné fázi. To, co nás podle Plachého a Ličky nejvíce trápí napříč všemi kategoriemi, je klid a lehkost v zakončení či v předfinální fázi (<https://www.youtube.com/watch?v=8kk-tli2M5M&t=2s>).

Suchopárek v analýze mistrovství Evropy do 21 let (2023) porovnává útočné herní činnosti jednotlivců i skupin české reprezentace a soupeřů v základní skupině turnaje (Anglie, Izrael, Německo). Z jeho rozboru je patrné, že v porovnání s ostatními týmy českou reprezentaci trápila nepřesnost přihrávek a nízká úroveň technických dovedností v útočné fázi hry. Zároveň uvádí, že jistou roli hrála i psychika hráčů. Do utkání s Anglií a Německem hráči vstupovali již v roli outsiderů a nízké sebevědomí a odvaha hráčům ubíraly potenciální výkonnost. Dále si Suchopárek stěžuje na celkovou absenci levonohých hráčů na kraji hřiště ve většině týmů mládežnických reprezentací České republiky. Z těchto důvodů nedochází k tak častým kvalitním centrům a finálním přihrávkám z levé strany pole. Jako stěžejní Suchopárek uvádí kvalitu a rychlost rozhodovacích procesů hráčů. Dle videoanalýzy českým reprezentantům trvá rozhodování v průměru o 1–2 vteřiny déle než soupeřům, touto

časovou prodlevou umožňují soupeři opět získat výhodné obranné postavení a útočnou akci tak zpomalit, či přímo přerušit (<https://www.fotbal.cz/usek-vzdelavani-facr-oficialni-cviceni/p470>).

Po rešerši prezentace reprezentačních trenérů mládeže o stáži v dánském fotbalovém klubu FC Nordsjaelland je možné shrnout poznatky o hře v poslední třetině následovně. V tréninkovém prostředí je kladen důraz na vysokou efektivitu řešení útočných akcí vedoucích k ohrožení branky soupeře. Práce s detailem je v metodice celého klubu stěžejní. Při nácviku útočných akcí trenéři udržují pomocí koučingu intenzitu i v případě, že jde o nácvik bez obránců. Jako kritický bod trenéři uvádějí intenzitu a načasování proběhů útočníků a tandemových situací. Pro vyhodnocování střeleckých příležitostí v oblasti velkého vápna soupeře využívá celá akademie v čele s prvním týmem interním metodiku 20 metrů. Pokud se hráči dostanou do prostoru vzdálenějšího více než 20 m od branky soupeře, jsou trenéry vybízeni k využití průnikové přihrávky či jiné možnosti vylepšení pozice pro zakončení namísto střelby ze střední až dlouhé vzdálenosti. Pro dohrávání útočných akcí v klubu FC Nordsjaelland trenéři vyžadují zapojení krajních obránců z takzvané slabší strany. Pokud se útočníci ocitnou ve velkém vápně soupeře a mají míč pod kontrolou, vyžaduje se od nich odvaha k překonání obránce v souboji 1 na 1. Pro celý tréninkový proces je charakteristická tematická návaznost všech cvičení a práce s detaily. To je patrné i v tréninkovém procesu žákovských kategorií, kde můžeme nalézt plno cvičení zaměřených na rozhodovací procesy (<https://www.youtube.com/watch?v=gvnaqghILFw>).

Marcel Lička ve své závěrečné práci sleduje téma přenosu současných trendů do praxe. V moderním profesionálním fotbale se stále častěji objevuje vedení útoku i přes obranou zahuštěný střed hřiště. To může vést k bezprostřednímu ohrožení soupeřovy branky, nicméně z pohledu útočníků se jedná o velice technicky náročný způsob ohrožení soupeřovy branky, a to hlavně z důvodu časoprostorového tlaku, který vytváří silně zhuštěná soupeřova obrana. Důležitou roli při takto vedeném útoku představují kolmé přihrávky i na obsazené útočníky, kteří si musejí s takovými situacemi umět poradit a míč udržet a následně se s ním otočit nebo správně přihrát. Základem takového útoku je odvaha a technická dovednost hráčů v defenzivnějších řadách takové přihrávky realizovat. Lička ve své práci také upozorňuje na důležitost součinnosti obou hráčů zapojených do takovýchto kombinací, především výběr

prostoru pro převzetí míče (<https://www.fotbal.cz/usek-vzdelavani-facr-oficialni-cviceni/p470>).

Současný fotbal je charakteristický především vysoce propracovanou obranou. Překonání téměř dokonalé defenzivy je pro útočící tým stále složitější, avšak sledováním trendů v profesionálním fotbalu a jejich implementací do tréninkového procesu je možné výrazně zefektivnit vedení útoku. Plachý uvádí, že v tréninkové praxi se často při nácviku vedení útoku trenéři uchylují ke zvýhodnění útočícího týmu, zpravidla to bývá využitím přečíslení. Realita v utkání je ale zcela opačná. Pokud se obrana soupeře stihne zformovat, často můžeme napočítat podčíslení útočníků až o 1–3 hráče v závislosti na taktice jak útočícího, tak i bránícího týmu. Podle Plachého je důležité především ve starších kategoriích trénovat i situace, které odpovídají realitě utkání, tedy v podčíslení útočníků. Jako jednu z možností, jak překonat kvalitně organizovanou obranu, Plachý zmiňuje rychlé horizontální přenesení těžiště hry na slabší stranu. O úspěchu přenesení těžiště rozhoduje rychlost, hráči zapojeni do takové kombinace musejí rychle vyhodnocovat a realizovat dílčí situace k přenesení těžiště (kontrola prostoru, zpracování do pohybu, kvalitní realizace přihrávky). Další možností, jak překonat obranné řady soupeře, jsou opakované náběhy za obranu, a to i vícero hráči. Útočníci provádějící náběh nemusejí za každou cenu dostat míč, jejich pohybem může nastat zmatek v obraně soupeře a vytvořit se prostor pro jiného útočníka, ať už přihrávkou do běhu, nebo do nohy. Plachý také zmiňuje chování útočníků a náběhy pro přihrávku ze strany před soupeřovu branku. Uvádí jako výhodné postavení nabíhajících útočníků mezi obranné řady a zároveň za zády obránců (<https://www.fotbal.cz/usek-vzdelavani-facr-oficialni-cviceni/p470>).

Podle ročního reportu vytvořeného Evropskou fotbalovou asociací (UEFA) z Ligy mistrů v ročníku 2022/2023 vyplývá, že většina týmů využívá k průniku do poslední třetiny hřiště krajní prostory. Až dvě třetiny všech útočných akcí byly vedeny krajními prostory. V průměru 34 % útoků bylo vedeno po pravé straně a 32 % po straně levé. Nicméně individuality, souhra a dominance některých hráčů zapříčinily, že na straně některých klubů docházelo k výraznějšímu upřednostňování jedné, či druhé strany hrací plochy. Neapol vedla až 46 % útočných akcí v poslední třetině hřiště přes svoji levou stranu díky výjimečnosti krajního levého záložníka. Tuto týmovou taktiku potvrzují analýzy Realu Madrid z totožného ročníku Ligy mistrů, tento celek vedl útočné akce po levé straně až z 41 %. Procentuálně nejméně jsou zastoupeny útoky

vedené středem hřiště, a to s četností mezi 10 až 15 % v závislosti na týmové taktice a počtu středních útočníků (UEFA TECHNICAL REPORT OF CHAMPIONS LEAGUE 2022/2023).

Samotným útočným akcím předchází přihrávka do poslední třetiny hřiště. Analýza finalistů Ligy mistrů v ročníku 2022/2023 (UEFA TECHNICAL REPORT OF CHAMPIONS LEAGUE 2022/2023) Manchesteru City a Interu Milán ukazuje rozdílné týmové přístupy a taktiku pro přenesení hry do poslední třetiny hřiště z pohledu počtu a způsobu distribuce přihrávek. Zatímco Inter Milán využíval z více než poloviny (56 %) přihrávky na delší vzdálenost (tudíž se k pokutovému území soupeře dostávali přímočařeji na 1–2 přihrávky v řadě), Manchester City byl v tomto ohledu variabilnějším týmem. K pokutovému území soupeře se hráči dostávali z 31 % pomocí 1–2 přihrávek v řadě, z 30 % pomocí 3–5 přihrávek v řadě a z 33 % díky 6–10 přihrávkám. V průměru (42 %) všech klíčových přihrávek do poslední třetiny hřiště realizují střední záložníci. Hráčské pozice, do kterých jsou v průměru Ligy mistrů nejčastěji realizovány přihrávky do útočné třetiny, jsou útočníci (17 %), krajní záložníci (45 %), ofenzivně ladění krajní obránci (až 20 %) a ofenzivní střední záložníci (až 15 %).

Z rozboru sezóny 2021/2022 Evropské ligy (UEFA EUROPA LEAGUE TECHNICAL REPORT 2021/2022) je zřetelný nárůst gólů vstřelených po centrovaných míčích a přihrávkách pod sebe do vápna soupeře. Oproti předchozí sezoně Evropské ligy došlo ke zdvojnásobení gólů vstřelených po přihrávce či centru ze strany ze 4 % až na 8 %.

3 CÍLE, ÚKOLY, HYPOTÉZY

3.1 Cíle

Kvantitativní analýza řešení útočné fáze hry v poslední třetině hřiště u vybraných fotbalových týmů z odlišných věkových kategorií.

3.2 Úkoly práce

Pro dosažení cíle práce jsme si určili následující jednotlivé úkoly:

- Po rešerši náležitě literatury zpracování teoretické části
- Stanovení cílů, úkolů a hypotéz
- Výběr fotbalových týmů, u kterých budou probíhat analýzy utkání
- Podání žádosti Etické komisi FTVS UK
- Obstarat si potřebné záznamy fotbalových utkání sledovaných týmů
- Vybrat vhodnou metodu pro analýzu jednotlivých utkání
- Naplánovat a provést analýzy
- Zpracovat a následně interpretovat získaná data
- Vyhodnotit výsledky analýz a zveřejnit dosažené výsledky

3.3 Hypotézy

Hypotéza 1: Předpokládáme významně vyšší četnost zahájení útoku „po výstavbě“ mimo útočnou třetinu v porovnání se „ziskem míče“ v poslední třetině hřiště u všech týmů ($g > 0,8$).

Hypotéza 2: Předpokládáme, že u sledované proměnné „počet přihrávek v poslední třetině hřiště“ bude významně nejméně zastoupena kategorie „8 a více“ v porovnání s ostatními kategoriemi u všech týmů ($g > 0,8$).

Hypotéza 3: Předpokládáme nevýznamný rozdíl ve sledované proměnné „zóna vedení útoku“ mezi oběma sledovanými kategoriemi „křídelním prostorem“ vs. „středem hřiště“ u všech sledovaných týmů ($g > 0,8$).

Hypotéza 4: Předpokládáme významně vyšší četnost situací s podčíslením útočníků ve sledované proměnné „poměr mezi útokem a obranou“ v porovnání s ostatními kategoriemi u všech sledovaných týmů ($g > 0,8$).

Hypotéza 5: Předpokládáme významně vyšší četnost zakončení útočných akcí v poslední třetině do 5 sekund a do 10 sekund v porovnání se zakončením do 15 sekund a nad 15 sekund ve sledované proměnné „délka trvání útočných akcí“ u všech týmů ($g > 0,8$).

Hypotéza 6: Předpokládáme významně nižší četnost zakončení útočných akcí obránci v porovnání s ostatními herními posty ve sledované proměnné „posty zakončujících hráčů“ u všech týmů ($g > 0,8$).

Hypotéza 7: Předpokládáme významně vyšší četnost zakončení ze zóny uvnitř pokutového území v porovnání s ostatními zónami zakončení u všech analyzovaných kategorií ($g > 0,8$).

4 METODIKA PRÁCE

4.1 Design studie

Tato bakalářská práce byla zpracována jako empiricko-teoretický výzkum deskriptivního charakteru. Jako vědecká metoda bylo zvoleno nepřímé pozorování získaných videozáznamů z utkání. Tyto videozáznamy byly pořízeny taktickými kamerami a kamerovým systémem VEO 2. Tento kamerový systém byl umístěn u postranní čáry v oblasti středu hrací plochy na teleskopickém stojanu.

4.2 Výzkumný soubor

Pro analýzu byly vybrány celkem 3 fotbalové týmy různých věkových skupin. Všechny týmy hrají utkání ve formátu 10 hráčů v poli a 1 brankář. Sledované soubory zastupují fotbalové kluby hrající nejvyšší soutěže. Analýzy potřebné pro tuto bakalářskou práci jsou vyhodnoceny z celkem 14 utkání. Každé utkání bylo zaznamenáno taktickou kamerou ze středové oblasti hrací plochy. Kamery zaznamenávaly široký záběr těžiště hry se všemi zapojenými hráči. Analyzovaná utkání byla odehrána v podzimní části soutěže ročníku 2023/2024.

Výzkumný soubor č. 1

Jako výzkumný soubor číslo jedna byl zvolen první seniorský tým Sevilla FC. Tento tým působí v nejvyšší španělské La Lize a v poslední dekádě se pravidelně účastní evropských pohárových soutěží (Evropská liga UEFA a Liga mistrů UEFA). Tým je tvořený 25 hráči v poli a 3 brankáři. Tým je charakteristický technickým a rychlým fotbalem typickým pro španělské vyspělé týmy. Celá mládežnická akademie včetně prvního týmu je vázaná klubovou herní identitou a vlastní metodikou, ta zaručuje tréninkové prostředí, ve kterém se drtivá většina herních dovedností učí převážně herní formou (Kouzlo FC Sevilla: Učení hrou. Coach. 2023, roč. 7, č. 11, s. 20–26. ISSN 2464-6865.).

Výzkumný soubor č. 2

Druhým výzkumným souborem je SK Slavia Praha „B“ tým. Rezervní seniorní tým SK Slavia Praha představuje v klubové hierarchii přechodovou kategorii mezi

mládežnickým a dospělým fotbalem. Podstatným detailem je fakt, že tento tým je složený převážně z mladých hráčů svým věkem stále spadajících do dorostenecké kategorie a je doplněný o několik zkušenějších starších hráčů. Tento tým působí ve třetí nejvyšší seniorské soutěži v České republice (ČFL skupina A). Celek je složený z 22 hráčů do pole a 3 brankářů. Ačkoliv je tento tým v amatérské soutěži, tréninkový proces je na úrovni týmů hrajících profesionální soutěže.

Výzkumný soubor č. 3

Třetím analyzovaným týmem byl zvolen tým SK Slavia Praha do 15 let (dále jen Slavia Praha U15). Tento celek je nejstarším ročníkem v žákovské kategorii fotbalové akademie. Tým je tvořen 16 hráči a 2 brankáři, všichni hráči jsou narozeni v roce 2009. Celý tým je charakteristický technickým a na svoji věkovou kategorii vyspělým herním stylem. Všichni hráči jsou dlouhodobě vedeni k technickému a kombinačnímu fotbalu, a především v útočné fázi hry je od hráčů vyžadována kreativita a odvaha při řešení herních situací.

4.3 Metody sběru a zpracování dat

Pro analýzy vybraných utkání bylo využito nepřímého pozorování videozáznamu z taktických kamer. Pro potřeby této bakalářské práce jsem obdržel 5 záznamů utkání z podzimní části žákovské ligy kategorie U15, 5 záznamů utkání z podzimní části České fotbalové ligy skupiny A, v níž hraje tým SK Slavia Praha „B“, a 4 záznamy přátelských utkání, která odehrál celek Sevilla FC v létě 2023 před začátkem španělské La Ligy. Záznamy utkání týmu Sevilla FC ze samotné La Ligy nebylo možné získat, protože tento majetek podléhá striktním autorským právům španělské nejvyšší fotbalové ligy.

Záznamy zachycující utkání obou týmů ze sportovního klubu SK Slavia Praha byly pořízeny pomocí kamer VEO 2 (Dánsko-Kodaň). Bohužel kamerový systém zaznamenávající utkání pro Sevilla FC (taktické kamery) nám není známý z důvodu interních pravidel a autorských práv platných ve španělské první lize, kterým klub podléhá.

Potenciální limitující faktor nepřímého pozorování ze záznamu byl eliminován využitím možností taktických kamer, které snímají celé hřiště včetně dostatečného zoomu. Jak uvádí Reichel (2009), pozorování je vědecká technika pro sběr dat, která

je charakteristická systematickým, zaměřeným a strukturovaným pozorováním probíhající prvků, aspektů a proměnných spojená se zápisem dat do záznamového archu. V každém utkání jsme analyzovali pouze takové útočné akce, které vedly k přímému ohrožení branky střelou na branku, střelou mimo branku a zablokovanou střelou.

4.4 Sledované proměnné

Zahájení útoku v poslední třetině hřiště

Zde jsme zaznamenávali způsob zahájení hry útočícího týmu v poslední třetině hřiště. Vydefinovali jsme si následující dvě kategorie:

Po zisku míče v útočné třetině převážně po úspěšném pressingu, nebo po chybě v rozehrávce na straně soupeře.

Po výstavbě na vlastní polovině hřiště, nebo ve 2. třetině hřiště.

Počet přihrávek v poslední třetině

Zaznamenávali jsem počet po sobě jdoucích přihrávek, které si hráči mezi sebou vyměnili v průběhu vedení útočné akce.

- a) 0–3 přihrávky
- b) 4–7 přihrávek
- c) 8 a více přihrávek

Zóna vedení útoku

Pro potřebu definice této proměnné jsme rozdělili hrací plochu na 3 zóny, dvě krajní a jednu středovou. Hranice mezi krajní a středovou zónou odpovídá polovině vzdálenosti mezi čarou malého a velkého vápna.

Útok vs. obrana

Vždy při analýze útočné akce jsme sledovali poměr mezi útočícími a bránícími hráči. Rozlišovali jsme mezi podčíslením útoku, rovnovážným poměrem útočníků a obránců a přečíslením útočníků.

Délka trvání útočných akcí

Pomocí stopek jsme měřili celkový čas útočné akce od okamžiku vstupu útočícího hráče s míčem do poslední třetiny hrací plochy. Toto jsme dále dělili na tyto kategorie:

- a) Do 5“
- b) 6–10“
- c) 11–15“
- d) 16 a více“

Posty zakončujících hráčů

V této kategorii sledovaných proměnných jsme zaznamenávali hráčské posty, které se dostávaly do zakončení. Hráčské posty byly rozděleny na tyto podkategorie: útočníci, záložníci (zde byli zahrnuti střední i krajní záložníci), krajní obránci a střední obránci.

Předfinální řešení útočné akce

Vždy, když došlo k ohrožení branky soupeře, byla analyzována také předfinální část samotné útočné akce, která se odehrávala v poslední třetině. Pro potřeby této práce byly definovány následující předfinální akce a kombinace:

Individuální akce – individuální akce jednotlivce charakterizovaná kreativním řešením, obcházením obránců a vytvoření si střelecké příležitosti, zisk míče.

Narážčka – tento způsob překonání soupeřovy obrany lze definovat výše popsány útočnými kombinacemi založenými na přihrávce a na přihrávce a nabíhání („přihraj a běž“).

Po centru/přihrávce ze strany – za centr či přihrávku ze strany lze považovat přihrávku po zemi nebo vzduchem, která je zahrána z krajní strany hrací plochy a pokutového území soupeře a je realizována do nebezpečných prostor před brankou soupeře.

Průniková přihrávka – jako průnikovou přihrávku můžeme označit přihrávku, která překonává jednu nebo více obranných řad soupeře a směřuje přímo na hráče nebo do prostoru na nabíhajícího hráče. Průniková přihrávka může být realizována vzduchem nebo po zemi, vertikálně nebo horizontálně (pro potřeby této práce nebyla horizontální průniková přihrávka zahrnuta do analýz).

Série krátkých přihrávek – tuto proměnnou lze definovat jako více za sebou jdoucích přihrávek (často 3 a více). Přihrávky mohou směřovat kolmo nahoru, šikmo, do strany, zpět.

Výměna místa – reprezentuje především tandemové situace, vnější i vnitřní proběhy, křížení hráčů.

Zakončení

V kategorii zakončení byl sledován prostor, ze kterého se zakončovalo.

Brankoviště – tato zóna je vyznačená malým pokutovým územím.

Uvnitř pokutového území – sem byly zahrnuty veškeré pokusy o zakončení uvnitř pokutového území vyjma brankoviště, které má svoji samostatnou podkategorii.

Mimo pokutové území – prostor kdekoliv v útočné třetině hřiště mimo celé pokutové území bránícího týmu.

4.5 Vyhodnocení výsledků – analýza dat

Veškerá data získaná z nepřímého pozorování záznamů utkání byla zaznamenána pomocí softwarového programu Microsoft Office Excel, ve kterém byla následně zpracována pomocí matematických funkcí (aritmetický průměr a směrodatná odchylka). Tyto postupy byly zaznamenány do příslušných tabulek, z nichž byly následně vytvořeny grafy znázorňující průměrné hodnoty sledovaných proměnných ve všech utkáních analyzovaných týmů. Dále byl do grafů umístěn koeficient Hedgesova g , který znázorňuje věcnou významnost mezi jednotlivými sloupci grafů. Interpretace Hedgesova g je pro tuto bakalářskou práci nastavena takto: $<0,50$ malý efekt, $0,50-0,80$ střední efekt, velký efekt $> 0,80$ (Lenhard & Lenhard, 2016).

5 VÝSLEDKY

Tato kapitola je věnována vyhodnocení výsledků získaných při analýze celkového počtu 14 utkání. Získané výsledky jsou zaznamenány v tabulkách a znázorněny v grafech.

Tabulka 1 Způsob zahájení útoku v poslední třetině hřiště

Utkání	Po zisku míče	Po výstavbě
Sevilla FC vs. Real Betis	4	8
Sevilla FC vs. Crystal Palace	0	4
Sevilla FC vs. Magdeburg	3	5
Sevilla FC vs. Rostock	4	9
Aritmetický průměr	2,8	6,5
Směrodatná odchylka	1,6	2,1
SK Slavia Praha "B" vs. Sokol Hostouň	3	5
SK Slavia Praha "B" vs. Králův Dvůr	2	14
SK Slavia Praha "B" vs. FK Viktoria Plzeň "B"	3	7
SK Slavia Praha "B" vs. Povltavská akademie	1	20
SK Slavia Praha "B" vs. FC Silon Tábořsko	4	6
Aritmetický průměr	2,6	10,4
Směrodatné odchylka	1,1	6,4
SK Slavia Praha U15 vs. FK Liberec	4	10
SK Slavia Praha U15 vs. FK Mladá Boleslav	5	10
SK Slavia Praha U15 vs. FK České Budějovice	3	12
SK Slavia Praha U15 vs. FK Ústí nad Labem	5	12
SK Slavia Praha U15 vs. AC Sparta Praha	6	8
Aritmetický průměr	4,6	10,4
Směrodatná odchylka	1,1	1,7

V tabulce 1 vidíme, že pro všechny sledované týmy platí vyšší průměrná četnost útoků vedených po výstavbě oproti zisku míče v útočné třetině. Průměrná hodnota útoků po výstavbě obou týmů SK Slavia Praha je shodně 10, zatímco u týmu Sevilla FC je průměrná hodnota nižší – 6. Tento rozdíl může reprezentovat vyšší taktickou vyspělost seniorských týmů v obranné fázi hry oproti týmům mládežnickým. U hodnot rezervního týmu SK Slavia Praha ve vedení útoku po výstavbě je markantní

směrodatná odchylka 6,4. Toto je způsobeno podstatným rozdílem v kvalitě jednotlivých soupeřů v lize.

Tabulka 2 Počet přihrávek v poslední třetině hřiště

Utkání	0-3	4-7 př	8 a více
Sevilla FC vs. Real Betis	10	2	0
Sevilla FC vs. Crystal Palace	4	0	0
Sevilla FC vs. Magdeburg	7	1	0
Sevilla FC vs. Rostock	8	5	0
Aritmetický průměr	7,3	2,0	0
Směrodatná odchylka	2,5	2,2	0
SK Slavia Praha "B" vs. Sokol Hostouň	6	2	0
SK Slavia Praha "B" vs. Králův Dvůr	13	3	0
SK Slavia Praha "B" vs. FK Viktoria Plzeň "B"	9	1	0
SK Slavia Praha "B" vs. Povltavská akademie	16	5	0
SK Slavia Praha "B" vs. FC Silon Tábořsko	9	1	0
Aritmetický průměr	10,6	2,4	0
Směrodatné odchylka	3,9	1,7	0
SK Slavia Praha U15 vs. FK Liberec	13	1	0
SK Slavia Praha U15 vs. FK Mladá Boleslav	12	0	3
SK Slavia Praha U15 vs. FK České Budějovice	13	2	0
SK Slavia Praha U15 vs. FK Ústí nad Labem	16	1	0
SK Slavia Praha U15 vs. AC Sparta Praha	14	0	0
Aritmetický průměr	13,6	0,8	0,6
Směrodatná odchylka	1,5	0,8	1,3

Tabulka 2 ukazuje počet přihrávek v poslední třetině hřiště před zakončením útočné akce. Na první pohled je patrné, že ani jeden ze sledovaných týmů nevyužívá při vedení útoku více než 7 za sebou jdoucích přihrávek, jedinou výjimku zde představuje utkání SK Slavia Praha U15 vs. FK Mladá Boleslav, kde útočníci využili 8 a více přihrávek v poslední třetině 3krát. Zcela významnou roli podle této tabulky představuje kategorie 0–3 přihrávky. Jak je patrné, tato kategorie představuje drtivou většinu zakončených útočných akcí. To potvrzuje, že k překonání soupeřovy obrany je pro dnešní fotbal nezbytná přímočarost vedení útoku.

Tabulka 3 Zóna vedení útoku

Utkání	Křídlem	Středem
Sevilla FC vs. Real Betis	9	3
Sevilla FC vs. Crystal Palace	3	1
Sevilla FC vs. Magdeburg	4	4
Sevilla FC vs. Rostock	6	7
Aritmetický průměr	5,5	3,8
Směrodatná odchylka	2,6	2,5
SK Slavia Praha "B" vs. Sokol Hostouň	2	6
SK Slavia Praha "B" vs. Králův Dvůr	12	4
SK Slavia Praha "B" vs. FK Viktoria Plzeň "B"	4	6
SK Slavia Praha "B" vs. Povltavská akademie	7	14
SK Slavia Praha "B" vs. FC Silon Tábořsko	6	4
Aritmetický průměr	6,2	6,8
Směrodatné odchylka	3,8	4,1
SK Slavia Praha U15 vs. FK Liberec	5	9
SK Slavia Praha U15 vs. FK Mladá Boleslav	6	9
SK Slavia Praha U15 vs. FK České Budějovice	5	10
SK Slavia Praha U15 vs. FK Ústí nad Labem	6	11
SK Slavia Praha U15 vs. AC Sparta Praha	5	9
Aritmetický průměr	5,4	9,6
Směrodatná odchylka	0,5	0,9

V tabulce 3 jsou zaznamenány hodnoty pro zóny vedení útoků, které vedli k zakončení. Průměrné hodnoty pro tým SK Slavia Praha „B“ ukazují vyrovnané hodnoty pro vedení útoku středem pole a křídelním prostorem. To dokazuje kvalitu týmu a variabilitu ve způsobu vedení útočných akcí. U žáků SK Slavia Praha je vidět převaha akcí vedených středem, a to téměř dvojnásobně s průměrnou hodnotou pro útoky středem 9,6. Sevilla FC naopak dává větší přednost vedení útoků přes křídelní prostory.

Tabulka 4 Poměr mezi útokem a obranou

Utkání	Podčíslení	Rovnovážný počet	Přečíslení
Sevilla FC vs. Real Betis	9	3	0
Sevilla FC vs. Crystal Palace	4	0	0
Sevilla FC vs. Magdeburg	6	2	0
Sevilla FC vs. Rostock	13	0	0
Aritmetický průměr	8,0	1,3	0
Směrodatná odchylka	3,9	1,5	0
SK Slavia Praha "B" vs. Sokol Hostouň	8	0	0
SK Slavia Praha "B" vs. Králův Dvůr	15	1	0
SK Slavia Praha "B" vs. FK Viktoria Plzeň "B"	7	3	0
SK Slavia Praha "B" vs. Povltavská akademie	19	2	0
SK Slavia Praha "B" vs. FC Silon Tábořsko	8	1	1
Aritmetický průměr	11,4	1,4	0,2
Směrodatná odchylka	5,3	1,1	0,4
SK Slavia Praha U15 vs. FK Liberec	11	2	1
SK Slavia Praha U15 vs. FK Mladá Boleslav	11	2	2
SK Slavia Praha U15 vs. FK České Budějovice	14	1	0
SK Slavia Praha U15 vs. FK Ústí nad Labem	13	1	3
SK Slavia Praha U15 vs. AC Sparta Praha	12	2	0
Aritmetický průměr	12,2	1,6	1,2
Směrodatná odchylka	1,3	0,5	1,3

Tabulka 4 znázorňuje poměry mezi počtem útočníků proti počtu obránců během útočné akce. Z tabulky vyplývá, že u všech analyzovaných týmů dochází k útokům převážně v podčíslení útočníků, u všech třech týmů jsou průměrné hodnoty kolem 10 útoků vedených v podčíslení. Útoky v rovnovážném počtu jsou u všech sledovaných týmů průměrně zastoupeny 1,5krát za utkání a útoky s přečíslením útočníků nejsou téměř vůbec zastoupeny. Výjimku tvoří ojedinělé rychlé protiútoky u obou analyzovaných kategorií SK Slavia Praha.

Tabulka 5 Délka trvání útočných akcí

Utkání	Do 5 "	6-10"	11-15"	16" a více
Sevilla FC vs. Real Betis	7	2	3	0
Sevilla FC vs. Crystal Palace	1	3	0	0
Sevilla FC vs. Magdeburg	3	3	2	0
Sevilla FC vs. Rostock	5	3	3	2
Aritmetický průměr	4,0	2,8	2,0	0,5
Směrodatná odchylka	2,6	0,5	1,4	1,0
SK Slavia Praha "B" vs. Sokol Hostouň	3	3	1	1
SK Slavia Praha "B" vs. Králův Dvůr	4	11	0	1
SK Slavia Praha "B" vs. FK Viktoria Plzeň "B"	3	7	0	0
SK Slavia Praha "B" vs. Povltavská akademie	6	11	4	0
SK Slavia Praha "B" vs. FC Silon Tábořsko	4	3	2	1
Aritmetický průměr	4,0	7,0	1,4	0,6
Směrodatné odchylka	1,2	4,0	1,7	0,5
SK Slavia Praha U15 vs. FK Liberec	5	8	1	0
SK Slavia Praha U15 vs. FK Mladá Boleslav	6	5	1	3
SK Slavia Praha U15 vs. FK České Budějovice	3	9	2	1
SK Slavia Praha U15 vs. FK Ústí nad Labem	6	8	2	1
SK Slavia Praha U15 vs. AC Sparta Praha	5	5	4	0
Aritmetický průměr	5,0	7,0	2,0	1,0
Směrodatná odchylka	1,2	1,9	1,2	1,2

Tabulka 5 popisuje délku trvání útočné akce v poslední třetině hřiště. Můžeme si všimnout, že většina akcí je zakončována v časech do 5" a mezi 6–10". Pro všechny sledované týmy platí, že akce trvající déle než 10 vteřin se objevovaly pouze ojediněle, a to v průměru do 1 za utkání.

Tabulka 6 Posty zakončujících hráčů

Utkání	Obránce	Záložník	Útočník
Sevilla FC vs. Real Betis	1	7	4
Sevilla FC vs. Crystal Palace	1	3	0
Sevilla FC vs. Magdeburg	3	4	1
Sevilla FC vs. Rostock	3	6	4
Aritmetický průměr	2,0	5,0	2,3
Směrodatná odchylka	1,2	1,8	2,1
SK Slavia Praha "B" vs. Sokol Hostouň	3	3	2
SK Slavia Praha "B" vs. Králův Dvůr	5	8	3
SK Slavia Praha "B" vs. FK Viktoria Plzeň "B"	5	0	5
SK Slavia Praha "B" vs. Povltavská akademie	1	12	8
SK Slavia Praha "B" vs. FC Silon Tábořsko	2	3	5
Aritmetický průměr	3,2	5,2	4,6
Směrodatná odchylka	1,8	4,8	2,3
SK Slavia Praha U15 vs. FK Liberec	2	10	2
SK Slavia Praha U15 vs. FK Mladá Boleslav	0	14	1
SK Slavia Praha U15 vs. FK České Budějovice	1	6	8
SK Slavia Praha U15 vs. FK Ústí nad Labem	1	14	2
SK Slavia Praha U15 vs. AC Sparta Praha	1	12	1
Aritmetický průměr	1,0	11,2	2,8
Směrodatná odchylka	0,7	3,3	2,9

Tabulka 6 uvádí průměrné počty zakončujících hráčských postů. Můžeme si povšimnout, že u týmu SK Slavia Praha „B“ je zdatně vyšší počet zakončení obránci, než je tomu u zbylých týmů. Dále je zajímavé, že u žákovské kategorie je markantní převaha zakončení záložníky oproti ostatním pozicím i sledovaným týmům.

Tabulka 7 Předfinální řešení útočných akcí

Utkání	Individuálně	Narážečkou	Po centru	Průnikovou přihrávkou	Sérií krátkých přihrávek	Výměnou místa
Sevilla FC vs. Real Betis	4	0	5	2	1	0
Sevilla FC vs. Crystal Palace	1	0	2	1	0	0
Sevilla FC vs. Magdeburg	5	1	1	0	1	0
Sevilla FC vs. Rostock	4	0	3	2	4	0
Aritmetický průměr	3,5	0,3	2,8	1,3	1,5	0
Směrodatná odchylka	1,7	0,5	1,7	1,0	1,7	0
SK Slavia Praha "B" vs. Sokol Hostouň	0	0	0	3	5	0
SK Slavia Praha "B" vs. Králův Dvůr	1	0	7	1	7	0
SK Slavia Praha "B" vs. FK Viktoria Plzeň "B"	2	0	6	1	0	0
SK Slavia Praha "B" vs. Povltavská akademie	1	1	6	3	10	0
SK Slavia Praha "B" vs. FC Silon Tábor	1	1	3	3	2	0
Aritmetický průměr	1,0	0,4	4,4	2,2	4,8	0
Směrodatná odchylka	0,7	0,5	2,9	1,1	4,0	0
SK Slavia Praha U15 vs. FK Liberec	4	1	2	4	3	0
SK Slavia Praha U15 vs. FK Mladá Boleslav	7	0	5	2	1	0
SK Slavia Praha U15 vs. FK České Budějovice	3	0	3	3	5	0
SK Slavia Praha U15 vs. FK Ústí nad Labem	4	0	5	5	2	0
SK Slavia Praha U15 vs. AC Sparta Praha	8	0	2	0	4	0
Aritmetický průměr	5,2	0,2	3,4	2,8	3,0	0
Směrodatná odchylka	2,2	0,4	1,5	1,9	1,6	0

V tabulce 7 vidíme průměrné počty akcí těsně předcházejících samotnému zakončení. Největší zastoupení mají proměnné, kdy útočníci řešili akci individuálně (SK Slavia Praha U15), po centru ze strany (všechny tři sledované týmy) a sérií krátkých přihrávek (SK Slavia Praha „B“). Pro kategorii výměna místa nebyla zaznamenána žádná akce v utkání ani u jednoho ze sledovaných týmů.

Tabulka 8 Významnost rozdílů mezi analyzovanými kategoriemi ve sledování proměnné v předfinálních fázích útočných akcí – Sevilla FC

Sledované kategorie	Hedgesovo g
Individuální řešení vs. narážečka	2,55
Individuální řešení vs. centr	0,41
Individuální řešení vs. průniková přihrávka	1,58
Individuální řešení vs. série krátkých přihrávek	1,18
Individuální řešení vs. výměna místa	2,91
Narážečka vs. centr	1,99
Narážečka vs. průniková přihrávka	1,27
Narážečka vs. série krátkých přihrávek	0,96
Narážečka vs. výměna místa	0,85
Centr vs. průniková přihrávka	1,08
Centr vs. série krátkých přihrávek	0,76
Centr vs. výměna místa	2,33
Průniková přihrávka vs. série krátkých přihrávek	0,14
Průniková přihrávka vs. výměna místa	1,84
Série krátkých přihrávek vs. výměna místa	1,25

V tabulce 8 vidíme že u Sevilly FC se nejvyšší věcná významnost (2,91) vyskytuje mezi proměnnými individuálního řešení a výměny místa. Nejnižší věcná významnost (0,14) je mezi proměnnými průniková přihrávka a série krátkých přihrávek.

Tabulka 9 Významnost rozdílů mezi analyzovanými kategoriemi ve sledování proměnné v předfinálních fázích útočných akcí – SKS „B“

Sledované kategorie	Hedgesovo g
Individuální řešení vs. narážečka	0,99
Individuální řešení vs. centr	1,61
Individuální řešení vs. průniková přihrávka	1,30
Individuální řešení vs. série krátkých přihrávek	1,32
Individuální řešení vs. výměna místa	2,02
Narážečka vs. centr	1,92
Narážečka vs. průniková přihrávka	2,11
Narážečka vs. série krátkých přihrávek	1,54
Narážečka vs. výměna místa	1,13
Centr vs. průniková přihrávka	1,00
Centr vs. série krátkých přihrávek	0,11
Centr vs. výměna místa	2,15
Průniková přihrávka vs. série krátkých přihrávek	0,89
Průniková přihrávka vs. výměna místa	2,83
Série krátkých přihrávek vs. výměna místa	1,70

V tabulce 9 vidíme, že u týmu SK Slavia Praha „B“ nejvyšší věcné významnosti (2,83) dosahují proměnné průniková přihrávka a výměna místa, zatímco nejnižší věcné významnosti (0,11) dosahují proměnné centr a série krátkých přihrávek.

Tabulka 10 Významnost rozdílů mezi analyzovanými kategoriemi ve sledování proměnné v předfinálních fázích útočných akcí – SKS U15

Sledované kategorie	Hedgesovo g
Individuální řešení vs. narážečka	3,16
Individuální řešení vs. centr	0,96
Individuální řešení vs. průniková přihrávka	1,17
Individuální řešení vs. série krátkých přihrávek	1,14
Individuální řešení vs. výměna místa	3,34
Narážečka vs. centr	2,92
Narážečka vs. průniková přihrávka	1,89
Narážečka vs. série krátkých přihrávek	2,40
Narážečka vs. výměna místa	0,71
Centr vs. průniková přihrávka	0,35
Centr vs. série krátkých přihrávek	0,26
Centr vs. výměna místa	3,21
Průniková přihrávka vs. série krátkých přihrávek	0,11
Průniková přihrávka vs. výměna místa	2,10
Série krátkých přihrávek vs. výměna místa	2,65

Tabulka 10 popisuje nejnižší věcnou významnost (0,11) u žakovského týmu SK Slavia Praha mezi proměnnými průniková přihrávka a série krátkých přihrávek a nejvyšší věcnou významnost (3,34) mezi proměnnými individuální řešení a výměna místa.

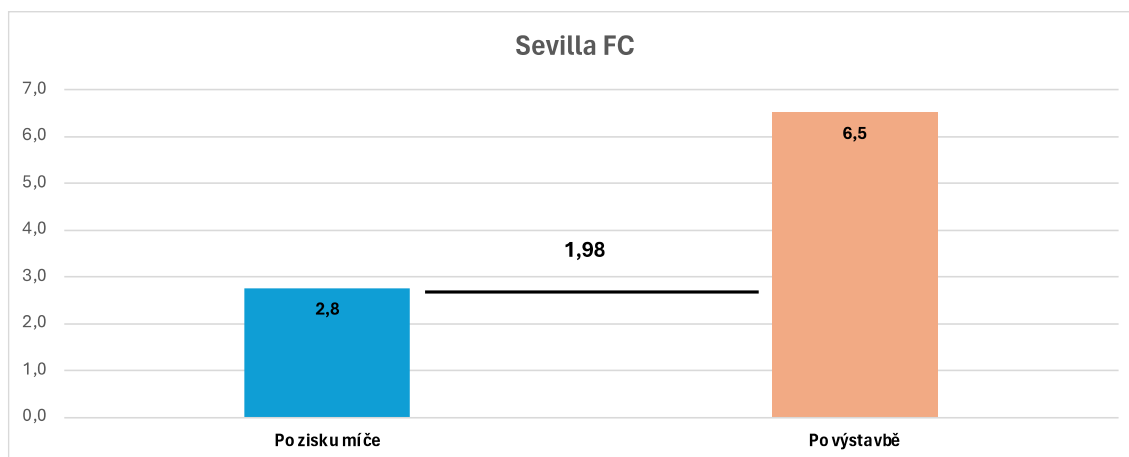
Tabulka 11 Zakončení

Utkání	V brankovišti	Uvnitř pokutového území	Mimo pokutové území
Sevilla FC vs. Real Betis	0	10	2
Sevilla FC vs. Crystal Palace	1	2	1
Sevilla FC vs. Magdeburg	1	6	1
Sevilla FC vs. Rostock	2	3	8
Aritmetický průměr	1,0	5,3	3,0
Směrodatná odchylka	0,8	3,6	3,4
SK Slavia Praha "B" vs. Sokol Hostouň	2	3	3
SK Slavia Praha "B" vs. Králův Dvůr	4	8	4
SK Slavia Praha "B" vs. FK Viktoria Plzeň "B"	1	7	2
SK Slavia Praha "B" vs. Povltavská akademie	2	11	8
SK Slavia Praha "B" vs. FC Silon Tábor	1	8	1
Aritmetický průměr	2,0	7,4	3,6
Směrodatná odchylka	1,2	2,9	2,7
SK Slavia Praha U15 vs. FK Liberec	1	6	7
SK Slavia Praha U15 vs. FK Mladá Boleslav	4	8	3
SK Slavia Praha U15 vs. FK České Budějovice	3	6	6
SK Slavia Praha U15 vs. FK Ústí nad Labem	1	14	2
SK Slavia Praha U15 vs. AC Sparta Praha	0	8	6
Aritmetický průměr	1,8	8,4	4,8
Směrodatná odchylka	1,6	3,3	2,2

Tabulka 11 ukazuje průměrné počty zakončení v jednotlivých zónách. Pro všechny sledované týmy platí, že největší počet útoků byl zakončený uvnitř pokutového území.

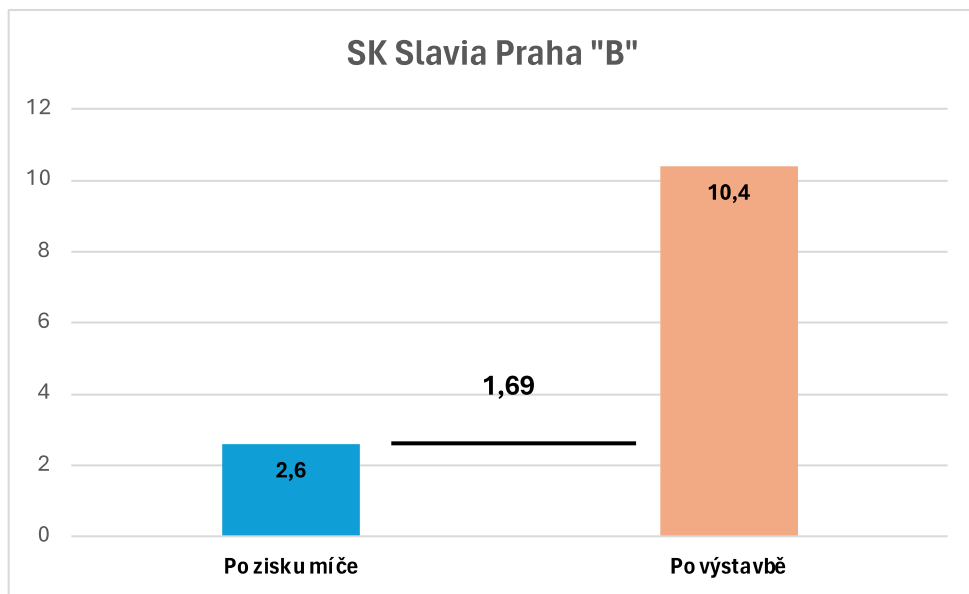
7.2 Významnost rozdílů u jednotlivých sledovaných proměnných

Graf 1 Způsob vedení útoku v poslední třetině hřiště – Sevilla FC

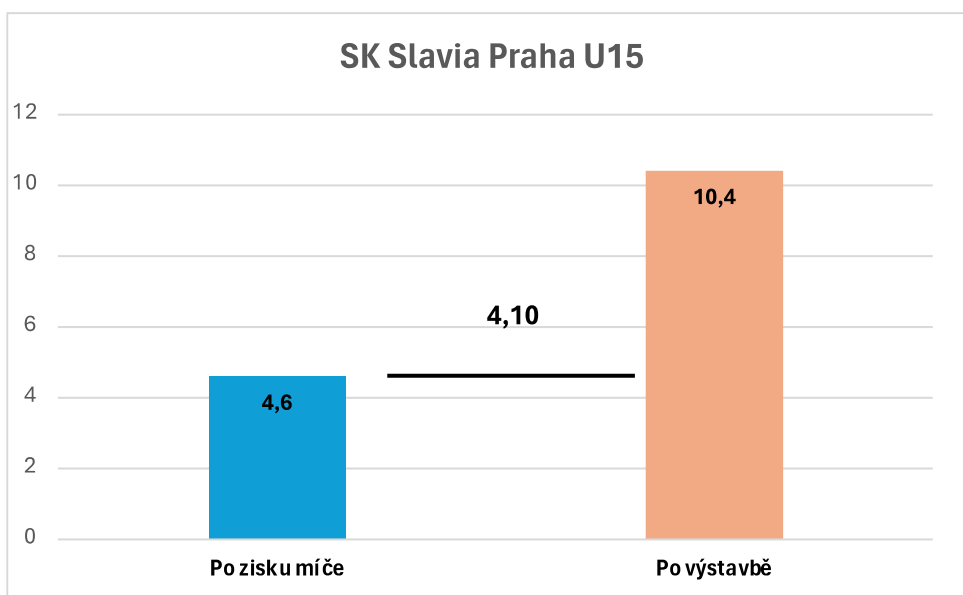
Graf 1 popisuje způsob vedení útoku týmem Sevilla FC. Z grafu je patrné, že tento tým se do zakončení dostává především z útoků po výstavbě. Věcná významnost mezi vedením útoků po zisku míče a po výstavbě se blíží hodnotě 2, což je velká významnost.

Graf 2 Způsob vedení útoku v poslední třetině hřiště – SKS „B“

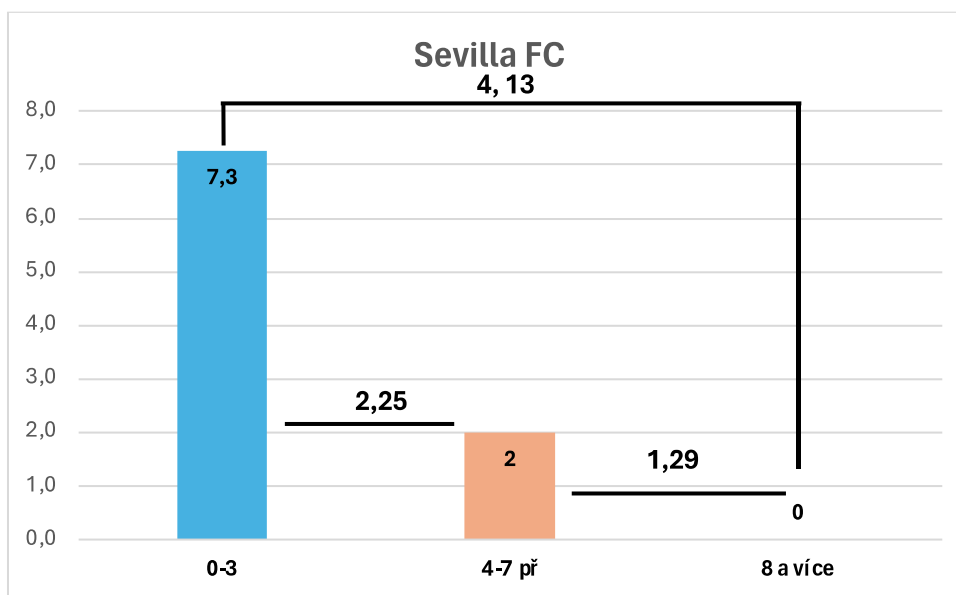
Graf 2 ukazuje, že tým SK Slavia Praha „B“ využívá k útočným akcím převážně vedením útoku po vlastní výstavbě, a to v průměru téměř 4krát více než po zisku míče v poslední třetině hrací plochy. Toto dokazuje technickou a taktickou vyspělost tohoto týmu. Věcná významnost se mezi těmito proměnnými pohybuje na hodnotě 1,7, což odpovídá vysoké významnosti.

Graf 3 Způsob vedení útoku v poslední třetině hřiště – SKS U15

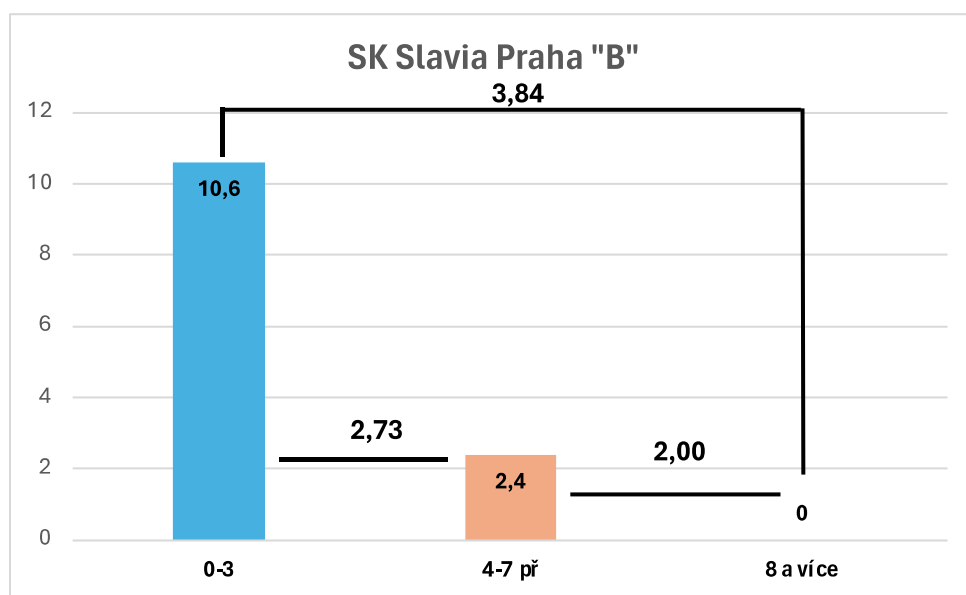
V grafu 3 můžeme sledovat, že žákovský tým SK Slavia Praha U 15 stejně jako předešlé dva analyzované týmy využívá k vedení útoku akce po vlastní výstavbě ve středu pole nebo na vlastní polovině, a to v průměru více než 10krát za utkání. V porovnání se zbylými sledovanými týmy je patrný větší počet získaných míčů na útočné třetině. To potvrzuje smělejší a méně taktikou ovlivněný herní styl charakteristický pro žakovské kategorie.

Graf 4 Počet přihrávek v poslední třetině hřiště – Sevilla FC

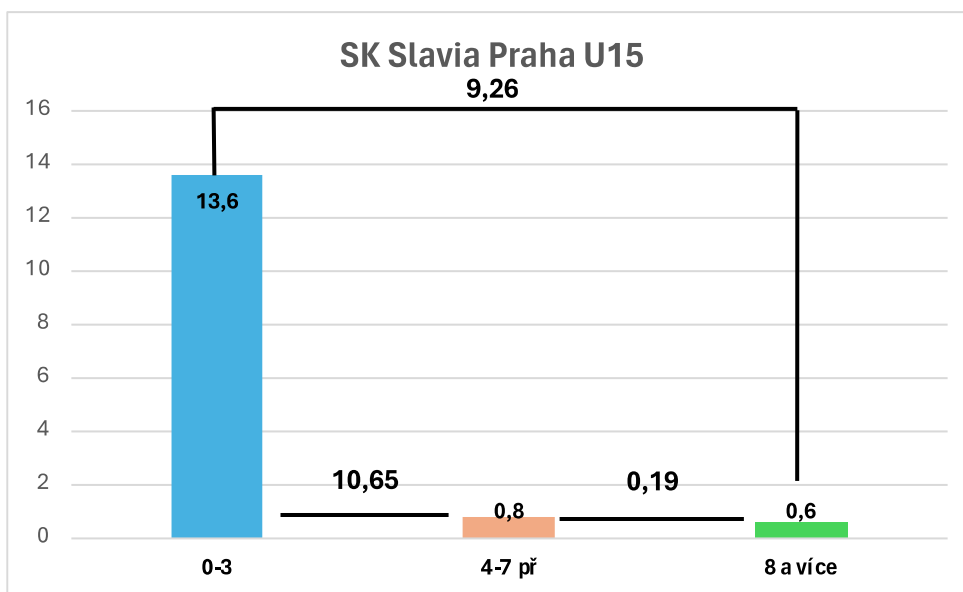
V grafu 4 je naznačený průměrný počet přihrávek v poslední třetině hřiště u týmu Sevilla FC. Z grafu jasně vyplývá, že Sevilla zakončuje útočné akce maximálně po 3 přihrávkách v řadě, a to v průměru 7,3krát za utkání. Věcná významnost mezi akcemi s 0–3 přihrávkami a 4–7 přihrávkami je 2,25 – tedy vysoká. Mezi 0–3 přihrávkami a 8 a více přihrávkami je věcná významnost přesahující hodnoty vysoké významnosti, pro 4–7 přihrávek a 8 a více se hodnota významnosti blíží číslu 1,3.

Graf 5 Počet přihrávek v poslední třetině hřiště – SKS „B“

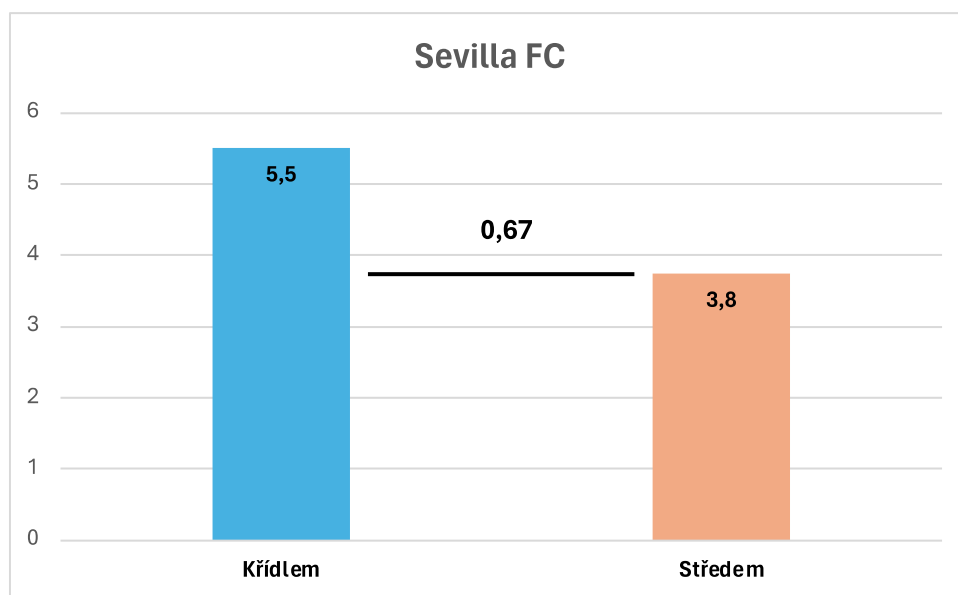
Graf 5 znázorňuje průměrné hodnoty počtu přihrávek pro tým SK Slavia Praha „B“. Stejně jako u předchozího týmu můžeme pozorovat vysokou převahu přímočarosti ve vedení útoku na minimální počet přihrávek, stejně tak nulové zastoupení útoků s počtem přihrávek přesahujícím 8 přihrávek za sebou. Věcná významnost mezi jednotlivými kategoriemi sledované proměnné výrazně přesahuje hranice vysoké významnosti.

Graf 6 Počet přihrávek v poslední třetině hřiště – SKS U15

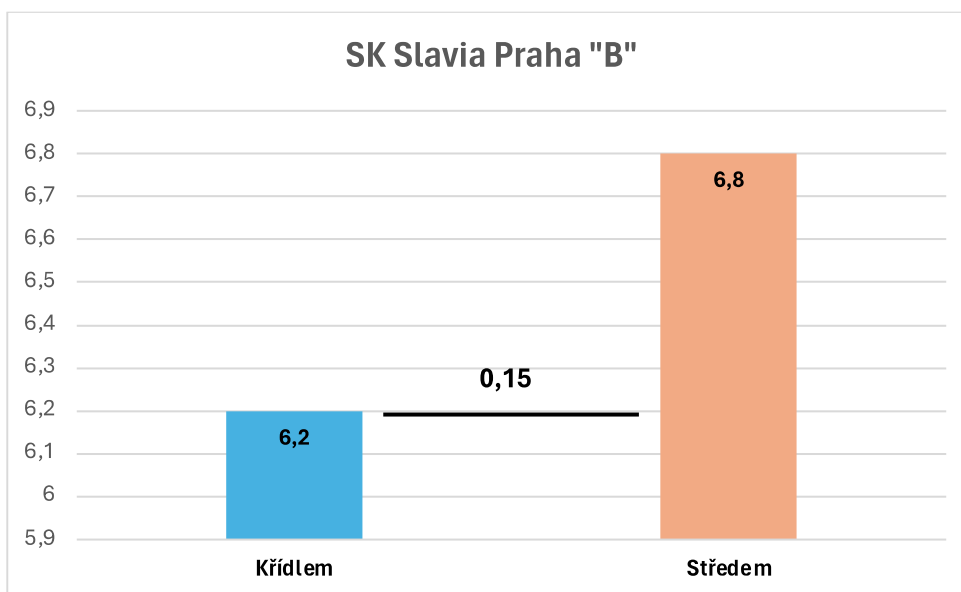
Graf 6 představuje zastoupení útočných akcí dle počtu přihrávek pro tým SK Slavia Praha U15. Stejně jako u předchozích dvou grafů i zde jasně převládá přímočarost ve vedení útoku zastoupením akcí do 3 přihrávek. Ačkoliv se u tohoto týmu objevilo několik akcí s více než 8 přihrávkami, je věcná významnost mezi těmito akcemi a útoky do 3 přihrávek 9,26. Podobně vysoká významnost byla zaznamenána mezi kategorií 0–3 přihrávky a 4–7 přihrávek v řadě. Věcná významnost byla mezi 4–7 přihrávkami a 8 a více přihrávkami nízká – 0,19.

Graf 7 Zóna vedení útoku – Sevilla FC

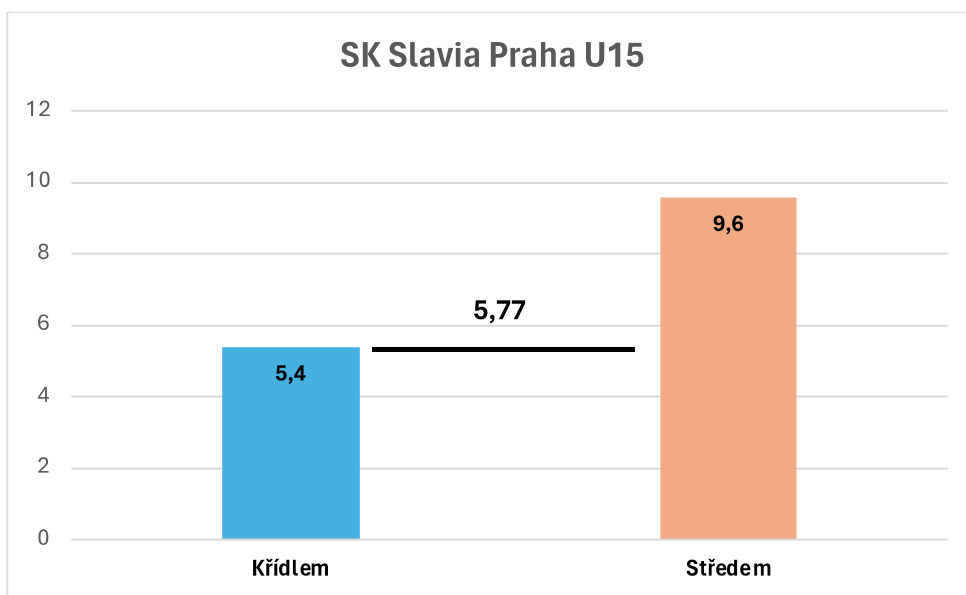
Graf 7 představuje průměrné hodnoty ve vedení útoků z krajních prostorů a středem pole u týmu Sevilla FC. Na grafu vidíme, že Sevilla využívá více krajních prostorů při útočných akcích, a to průměrně 5krát za utkání, zatímco středem pouze 4krát. Věcná významnost mezi jednotlivými zónami je střední – 0,67.

Graf 8 Zóna vedení útoku – SKS „B“

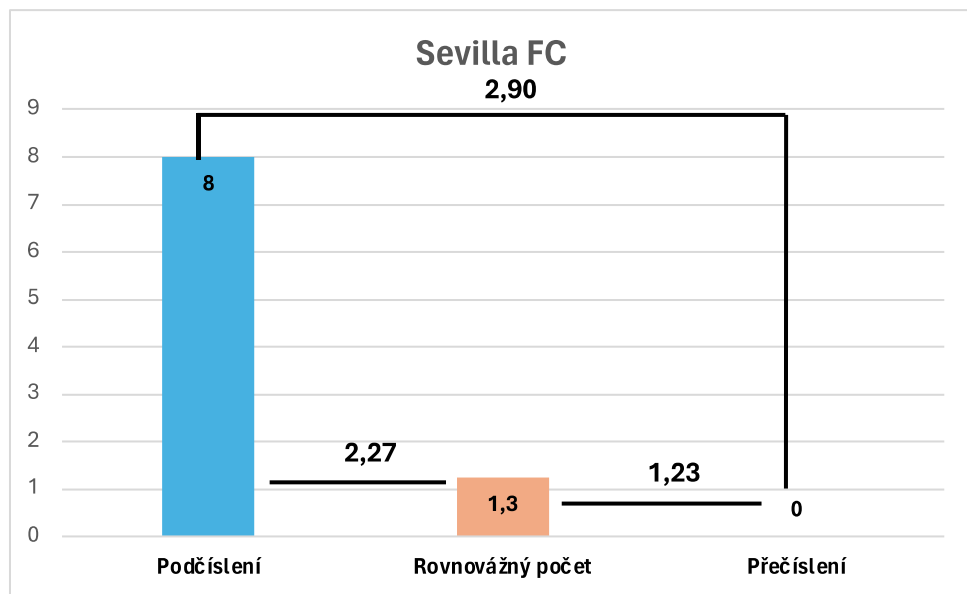
Na grafu 8 si můžeme povšimnout, že rezerva seniorského týmu SK Slavia Praha využívá pro vedení útočných akcí téměř shodně krajní i střední prostor. Věcná významnost mezi těmito proměnnými odpovídá nízké významnosti – 0,15.

Graf 9 Zóna vedení útoku – SKS U15

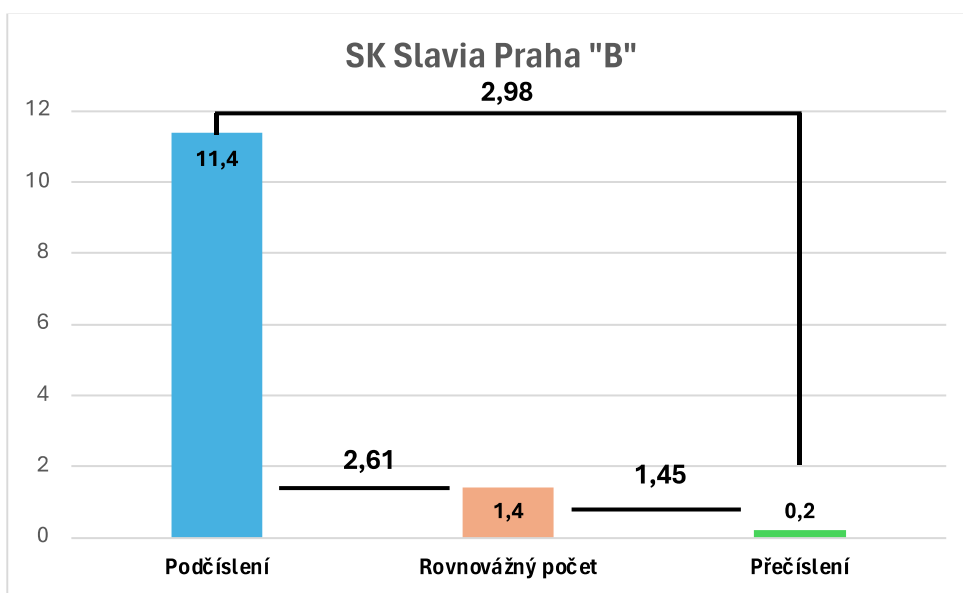
Na grafu 9 vidíme průměrné hodnoty pro zóny vedení útoku u SK Slavia Praha U15. Vidíme častější vedení útoku středem oproti krajními prostory. V průměru žáci využívají vedení útoku středem 9krát za utkání. Věcná významnost mezi těmito kategoriemi proměnné markantně přesahuje hodnoty pro vysokou významnost.

Graf 10 Poměr mezi útokem a obranou – Sevilla FC

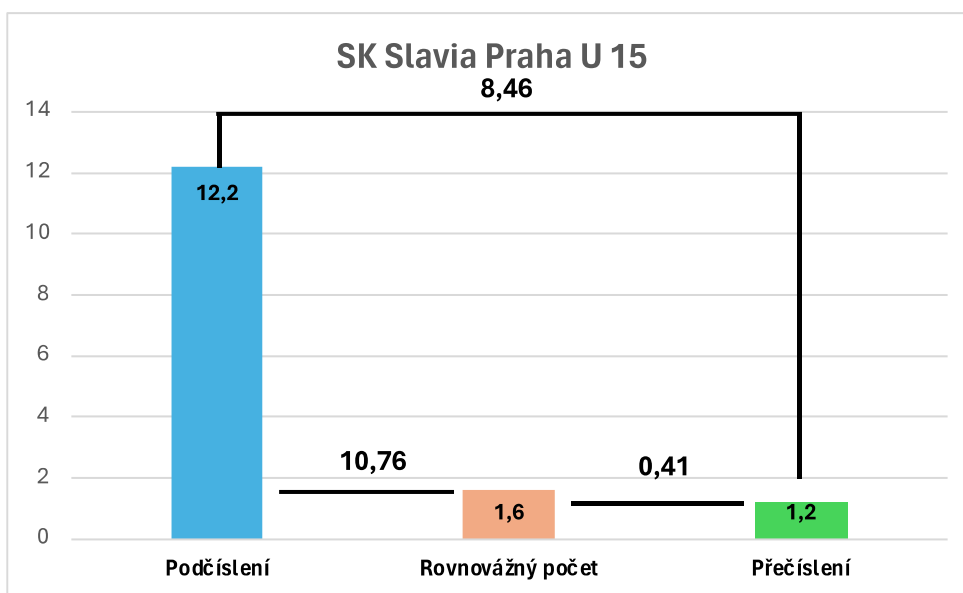
V grafu 10 jsme vypočetli, že tým Sevilla FC průměrně 8krát za utkání vede útok v podčíslení, 1krát v rovnovážném počtu a ani jednou v přečíslení útočníků. Všechny tři věcné významnosti mezi proměnnými v tomto případě ukazují hodnoty nad 0,8, což znamená vysokou významnost.

Graf 11 Poměr mezi útokem a obranou – SKS „B“

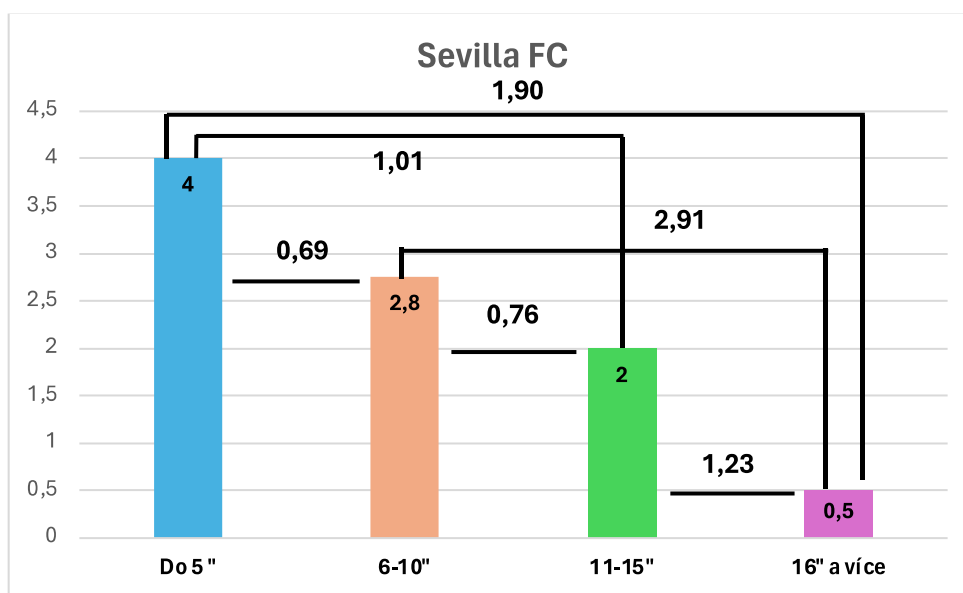
Graf 11 zachycuje průměrné hodnoty pro poměry útočníků a obránců v akci u celku SK Slavia Praha „B“. Tento tým realizuje většinu svých útočných akcí v podčíslení, průměrně 11krát za utkání, 1krát v rovnovážném počtu a pouze ojedinele v přechíslení. Věcná významnost mezi útoky v podčíslení a v rovnovážném počtu je 2,61 – vysoká, mezi proměnnou podčíslení a přechíslení také vysoká – 2,98. Významnost mezi kritérii rovnovážného počtu a přechíslení útoku je 1,45, což odpovídá vysoké významnosti.

Graf 12 Poměr mezi útokem a obranou – SKS U15

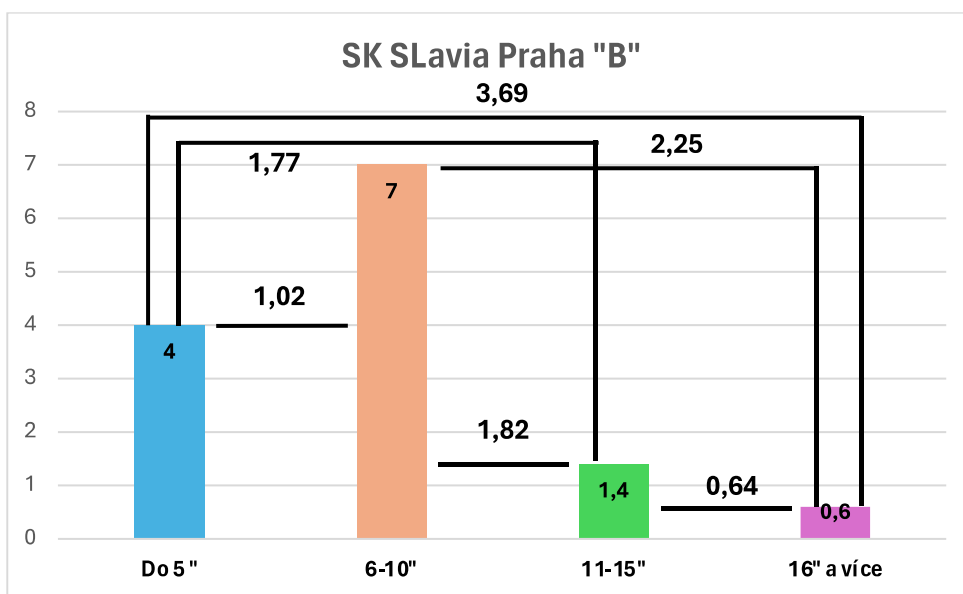
Sledovanou proměnnou útoku vs. obrany u týmu SK Slavia Praha U15 představuje graf 12. Stejně jako u předchozích dvou grafů je patrná jasná převaha vedení útoků v podčíslení vůči obráncům s průměrným počtem 12 útoků za utkání. Zastoupení útoků v rovnovážném počtu bylo u tohoto týmu průměrně 1,6krát za utkání a 1krát pro útoky s přečíslením útočníků. Věcná významnost mezi podčíslením a rovnovážným počtem byla vysoká – 10,76, mezi podčíslením a přečíslením byla také vysoká – 8,46. Mezi proměnnými rovnovážný počet a přečíslení útoku byla věcná významnost malá – 0,41.

Graf 13 Délka trvání útočných akcí – Sevilla FC

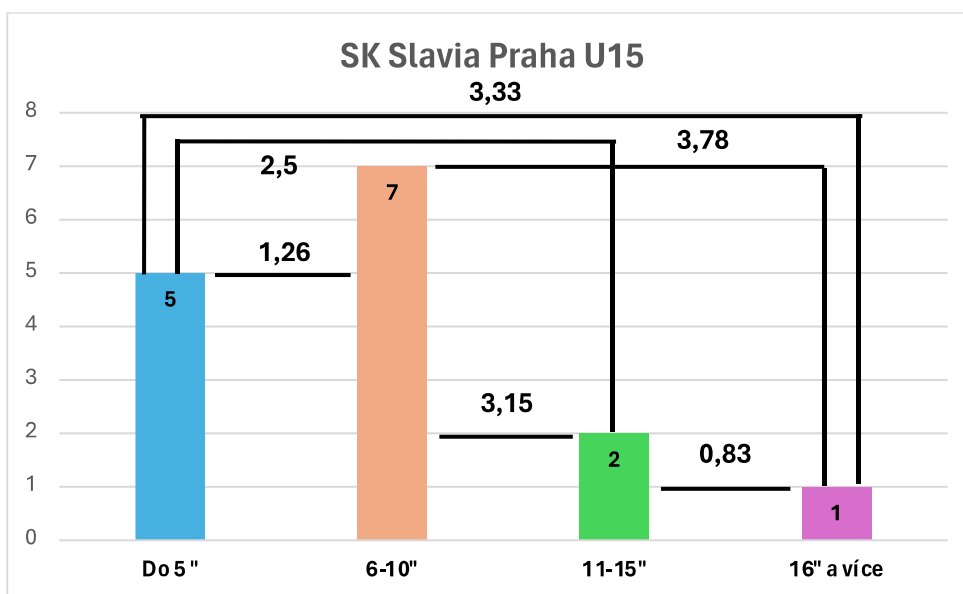
Graf 13 nám ukazuje délku trvání akce u týmu Sevilla FC, ze znázornění vyplývá, že se tento tým snaží co nejvíce akcí zakončovat v co nejkratším možném čase. Věcné významnosti jsou mezi proměnnými do 5" a mezi 6–10" a 11–15" střední (0,69 a 0,76). Pro zbývající věcné významnosti jsou hodnoty nad 0,8 – tedy vysoké.

Graf 14 Délka trvání útočných akcí – SKS „B“

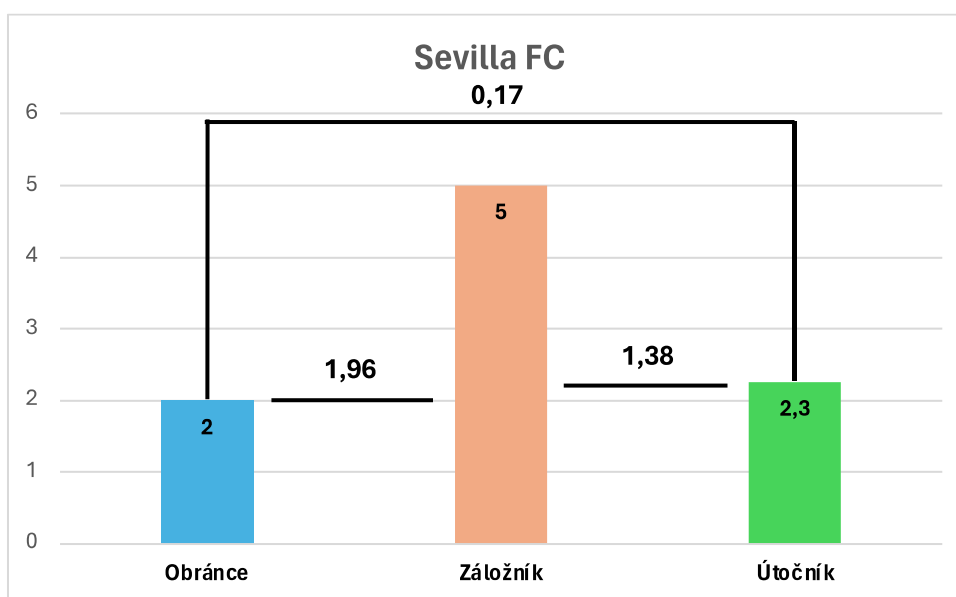
V grafu 14 jsme vyzorovali, že rezerva SK Slavia Praha nejčastěji zakončuje akce v kategorii 6–10“, průměrně 7krát za utkání. Veškeré vyznačené věcné významnosti se pohybují nad hodnotou 0,8 (vysoká významnost) až na významnost mezi proměnnými 11–15“ a 16“ a více, kde je věcná významnost střední (0,64).

Graf 15 Délka trvání útočných akcí – SKS U15

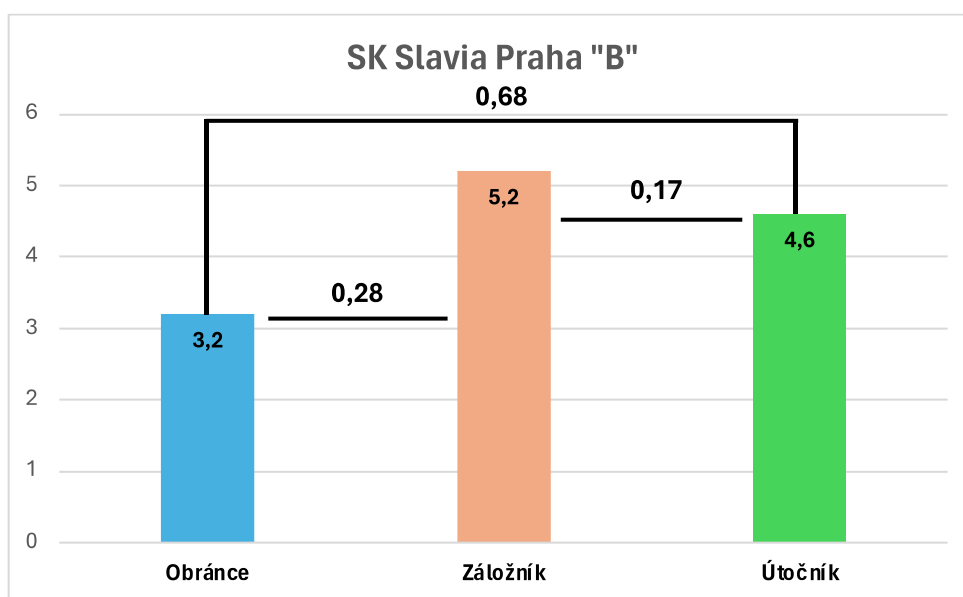
Graf 15 popisující čas útočných akcí u týmu SK Slavia Praha U15 vykazuje vysokou podobnost s grafem předešlým. Žákovský tým většinu akcí zakončuje v čase 6–10“ (7krát za utkání). Všechny věcné významnosti vykazují vysokou významnost mezi proměnnými (nad 0,8).

Graf 16 Posty zakončujících hráčů – Sevilla FC

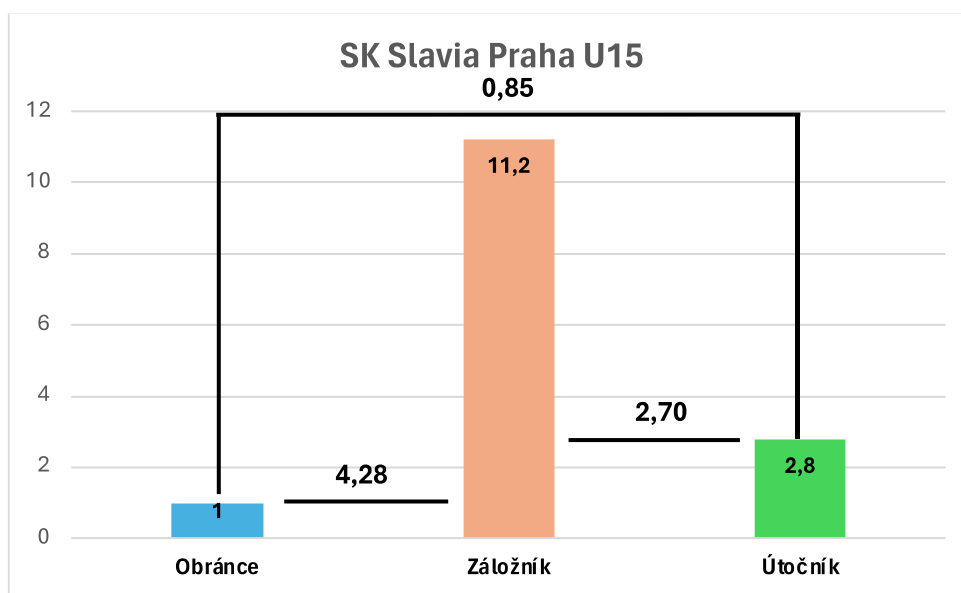
Na grafu 16 vidíme posty zakončujících hráčů v týmu Sevilla FC. Vidíme, že nejčastěji se k zakončování dostávali záložníci v průměrném počtu 5krát za utkání. Obránce a útočníci průměrně zakončovali přibližně dvakrát za utkání. Věcná významnost mezi proměnnými obránci a útočníky je vysoká, překračuje hodnoty 0,8. Věcná významnost mezi zakončujícími obránci a útočníky je nízká, 0,17.

Graf 17 Posty zakončujících hráčů – SKS „B“

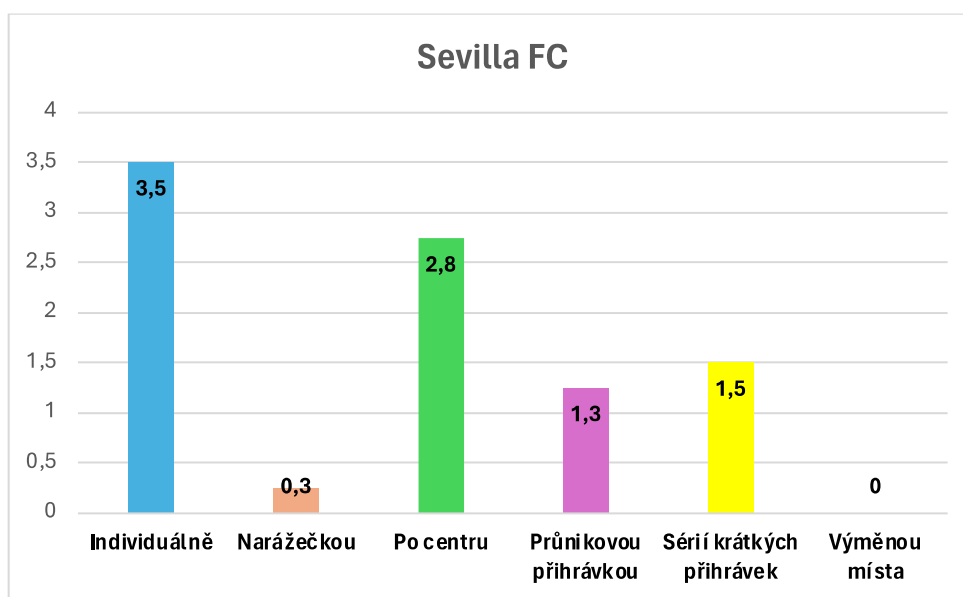
Na grafu 17 vidíme poměrně menší rozdíly v průměrné četnosti zakončujících hráčů. Stejně jako u Sevilly FC platí, že nejčastěji zakončují záložníci (5krát za utkání). Nicméně věcné významnosti mezi jednotlivými analyzovanými parametry jsou u tohoto grafu v nižších hodnotách. Pro proměnné mezi obránci a záložníky je významnost nízká (0,28), stejně tak je tomu v poměru mezi záložníky a útočníky, kde je věcná významnost (0,17). Pouze u poměru mezi obránci a útočníky je věcná významnost střední (0,68).

Graf 18 Posty zakončujících hráčů – SKS U15

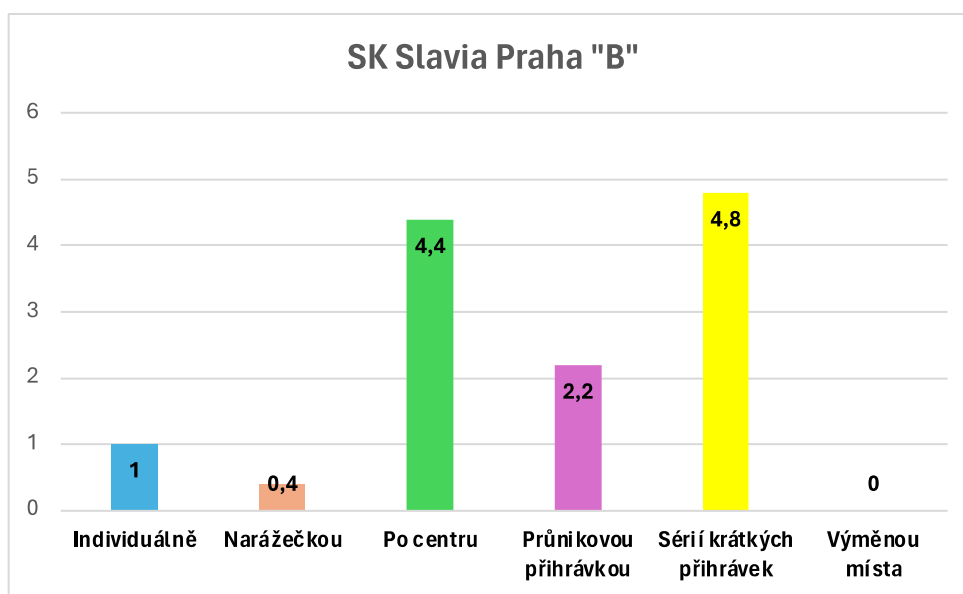
Graf 18 zachycuje posty hráčů, kteří se dostali do zakončení u analyzované kategorie SK Slavia Praha U15. Stejně jako u předchozích dvou grafů převládá zakončování záložníků, 11krát za utkání oproti 1krát zakončení obránců a 3krát zakončením útočníků. Věcné významnosti se ve všech poměrech mezi proměnnými pohybují nad hodnotou 0,8 tudíž jsou vysoce významné.

Graf 19 Předfinální řešení útočných akcí – Sevilla FC

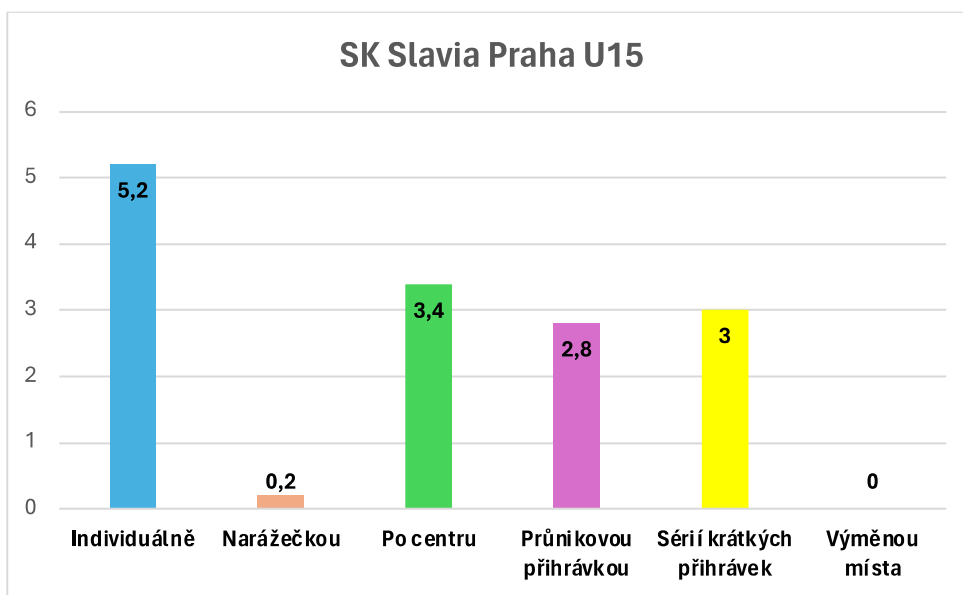
Graf 19 znázorňuje předfinální fáze při vedení útoku u týmu Sevilla FC. Tento tým řešil útočné akce především po individuální akci útočníka, v průměru 3krát za utkání. Po centru ze strany Sevilla FC zakončovala průměrně 3krát v průběhu jednoho utkání.

Graf 20 Předfinální řešení útočných akcí – SKS „B“

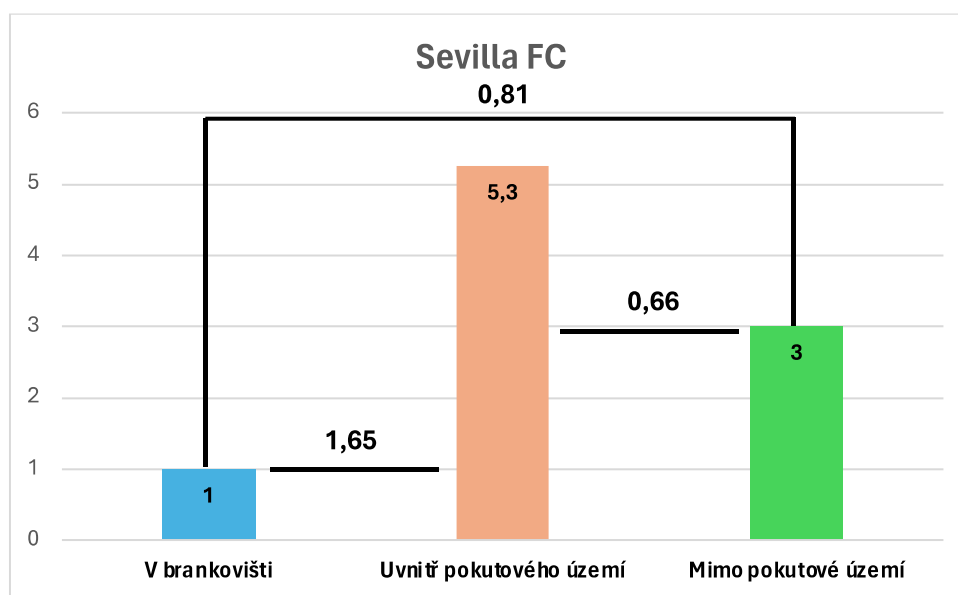
Na grafu 20 je možné vidět že tým SK Slavia Praha „B“ využíval k vytvoření si střelecké pozice převážně série krátkých přihrávek (průměrně 4krát za utkání) a centry ze strany (průměrně 4krát za utkání). Výměnu místa tento tým nevyužil ani jednou v žádném z analyzovaných utkání a pouze průměrně 0,4krát za utkání po narážce.

Graf 21 Předfinální řešení útočných akcí – SKS U15

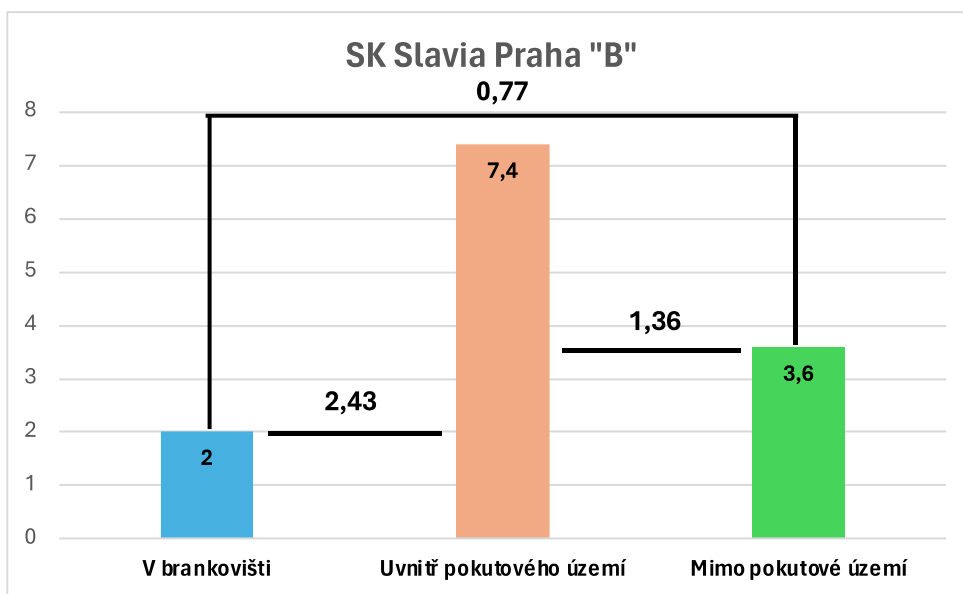
Graf 21 znázorňuje průměrné hodnoty řešení předfinálních akcí na utkáních týmu SK Slavia Praha U15. Nejčastěji se tento tým dostává do střeleckých příležitostí po individuální akci (5krát za utkání). Proměnné průnikové přihrávky, centry ze strany a série krátkých přihrávek byly zastoupeny přibližně v průměru 3 akcemi za utkání.

Graf 22 Zakončení – Sevilla FC

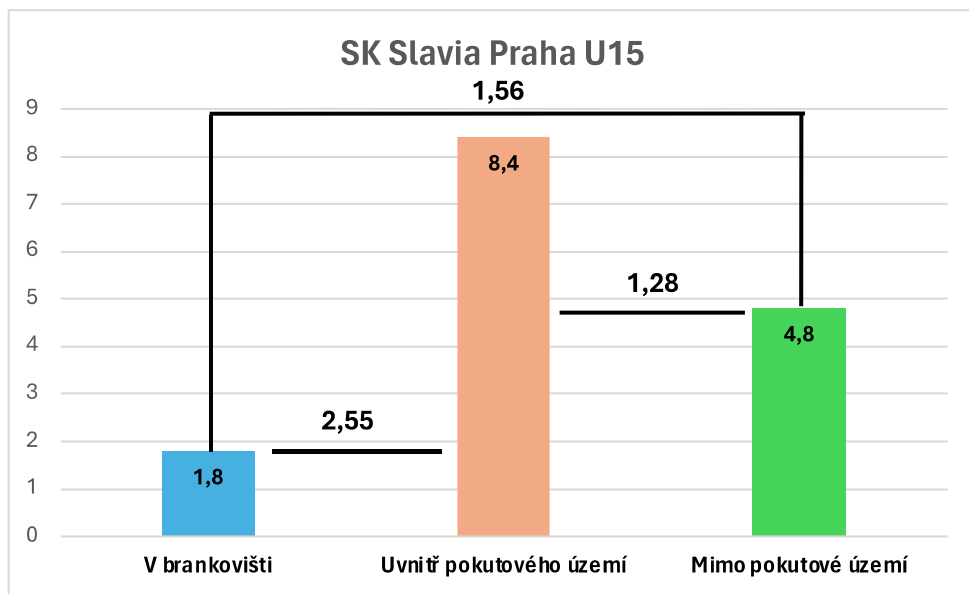
Na grafu 22 vidíme, že tým Sevilly FC se průměrně dostává do zakončení uvnitř pokutového území 5krát za utkání, pouze jednou v brankovišti a 3krát hráči volí zakončení mimo pokutové území. Věcná významnost mezi zakončením v brankovišti a uvnitř pokutového území je vysoká – 1,65, mezi zakončením v brankovišti a mimo pokutové území je těsně nad hranicí vysoké významnosti – 0,81. Hodnota pro věcnou významnost mezi zakončením uvnitř velkého vápna a mimo pokutové území je střední – 0,66.

Graf 23 Zakončení – SKS „B“

Graf 23 zaznamenává střelecké pokusy pro rezervu týmu SK Slavia Praha. Vidíme, že tým nejčastěji zakončuje uvnitř pokutového území soupeře, a to průměrně 7krát za utkání. Věcná významnost mezi proměnnou zakončení v brankovišti a uvnitř pokutového území je vysoká (2,43), pro proměnné zakončení v brankovišti a mimo velké vápno je významnost střední (0,77) a pro porovnání zakončení uvnitř a mimo pokutové území je věcná významnost vysoká (1,36).

Graf 24 Zakončení – SKS U15

Na grafu 24 si můžeme všimnout, že tým SK Slavia Praha využívá nejčastěji zakončení uvnitř pokutového území, a to 8krát za utkání. Průměrně 4krát za utkání zakončují hráči mimo pokutové území. Věcná významnost mezi veškerými sledovanými proměnnými je vyšší než číslo 0,8, je tedy vysoká.

6 DISKUSE

Cílem této bakalářské práce bylo zanalyzovat a vzájemně porovnat útočné akce na poslední třetině hřiště u tří týmů různých věkových skupin.

6.1 Verifikace hypotéz

Hypotéza 1: Předpokládáme významně vyšší četnost zahájení útoku „po výstavně“ mimo útočnou třetinu v porovnání se „ziskem míče“ v poslední třetině hřiště u všech týmů ($g > 0,8$).

Hypotéza potvrzena

Pro hypotézu 1 jsme předpokládali, že pro založení útoku v poslední třetině hřiště budou analyzované týmy nejčastěji využívat akci po vlastní výstavně. Tuto hypotézu podporuje Lička (2021), který uvádí analýzu ME 2020 týmu Itálie, kde vypočetl, že více než 50 % všech vstřelených gólů padá z postupného kombinovaného útoku. Toto se potvrdilo u všech sledovaných týmů, kdy tým Sevilla FC využíval průměrně 6krát za utkání útoků po výstavně. Oba mládežnické týmy SK Slavia Praha využívaly v průměru více než 10krát za utkání postupný kombinovaný útok s následným průnikem do poslední třetiny a zakončením akce. Věcné významnosti mezi těmito způsoby vedení útoků se pohybovaly u všech sledovaných týmů vysoko nad hodnotou 0,8. U týmu SKS „B“ jsme vypočetli vysokou směrodatnou odchylku (6,4) mezi jednotlivými utkáními. Domníváme se, že je to způsobeno relativní nevyrovnaností soupeřů ve 3. lize. Pro tým SKS U15 je po analýze charakteristický vyšší počet zisků míče v útočné třetině oproti ostatním sledovaným týmům. Domníváme se, že je to způsobeno charakterem a věkovou specifičností žákovského fotbalu, který není po taktické stránce zdaleka tak vyspělý jako u seniorských kategorií. Z toho důvodu soupeři týmu SKS U15 častěji přicházeli o míč při vlastní výstavně od brankáře a dovolovali tak tomuto celku chodit do rychlých protiútoků. Průměrná hodnota získaných míčů na útočné třetině hřiště byla pro tým SKS U15 zjištěna více než 4krát za utkání.

Hypotéza 2: Předpokládáme, že u sledované proměnné „počet přihrávek v poslední třetině hřiště“ bude významně nejméně zastoupena kategorie „8 a více“ v porovnání s ostatními kategoriemi u všech týmů ($g > 0,8$).

Hypotéza potvrzena

V hypotéze 2 jsme předpokládali, že pro většinu útočných akcí budou analyzované týmy převážně využívat přímočarého ohrožení soupeřovy branky s využitím nízkého počtu přihrávek. Touto problematikou se zabývali Frýbort a Janda (2019), při analýze několika elitních evropských soutěží a porovnáním s českou nejvyšší ligou konstatují, že ve všech analyzovaných soutěžích padají góly po akci, při níž se uskuteční maximálně 8 za sebou jdoucích přihrávek. Tato domněnka se potvrdila pro všechny sledované týmy. Po rozboru grafů 4 a 5 můžeme vidět, že Sevilla FC a SKS „B“ mají přibližně totožné hodnoty pro všechny sledované proměnné v této kategorii a zároveň i věcné významnosti jsou téměř totožné. Z grafu 6 je jasně patrná odlišnost týmu SKS U15 od zbylých dvou týmů v hodnotách věcné významnosti mezi sloupci počtu přihrávek. Výrazně pro tento tým dominuje způsob ohrožení soupeřovy branky po méně než 3 přihrávkách v poslední třetině hřiště. Domníváme se, že je to opět jako u předchozí hypotézy způsobeno charakteristikou žakovského fotbalu, konkrétně taktickou nevyspělostí soupeřících týmů v obranné fázi hry.

Hypotéza 3: Předpokládáme nevýznamný rozdíl ve sledované proměnné „zóna vedení útoku“ mezi oběma sledovanými kategoriemi „křídelním prostorem“ vs. „středem hřiště“ u všech sledovaných týmů ($g > 0,8$).

Hypotéza vyvrácena

Hypotéza 3 byla po analýze utkání a následném vyhodnocení výsledků vyvrácena. Zatímco pro tým SKS „B“ se hypotéza potvrdila nízkou věcnou významností mezi zónou vedení útoku „po křídle“ a „středem hřiště“ ($g < 0,2$), pro zbylé dva týmy se hypotéza nepotvrdila. U týmu Sevilla FC dokonce převládaly útoky vedené „křídelním prostorem“ oproti útokům „středem“. Tento trend u Sevilly FC může být zapříčiněn týmovou taktikou nebo výjimečností hráčů v „křídelních“ prostorech a schopností útočníků zakončovat střely po centru ze zmíněných krajních prostorů hřiště. Problematiku zón vedení útočných akcí zkoumal Vampola (2020).

Z jeho analýzy vyplývá, že se vybrané české týmy hrající nejvyšší českou ligu v ročníku 2018/2019 dostávají do poslední třetiny hřiště ve více než 75 % případů krajními prostory hřiště.

Hypotéza 4: Předpokládáme významně vyšší četnost situací s podčíslením útočníků ve sledované proměnné „poměr mezi útokem a obranou“ v porovnání s ostatními kategoriemi u všech sledovaných týmů ($g > 0,8$).

Hypotéza potvrzena

Pro námi sledovanou proměnnou poměru útočníků vůči obráncům se potvrdilo, že u všech tří analyzovaných týmů docházelo k drtivé většině útoků v podčíslení. Pro všechny týmy platilo, že pouze přibližně jednou za utkání došlo k útoku ve vyrovnaném počtu útočníků a obránců a k přecíslení útoku docházelo jen ojediněle, pravděpodobně z rychlých protiútoků nebo při zisku míče v útočné třetině. Toto zjištění potvrzuje dnešní trend, že při nácvičku útočných akcí je v tréninkovém procesu naprosto nezbytné hráče připravovat na reálné herní situace a trénovat útoky převážně v podčíslení nebo v rovnovážném počtu vůči obráncům. Výše uvedené potvrzuje článek britského fotbalového vzdělávacího webu (2021), ve kterém se píše, že z analýzy mistrovství Evropy 2020 vyplynulo, že jsou poměry útočníků vůči obráncům při vstřelení branky nejčastěji v poměru 3:5.

Hypotéza 5: Předpokládáme významně vyšší četnost zakončení útočných akcí v poslední třetině do 5 sekund a do 10 sekund v porovnání se zakončením do 15 sekund a nad 15 sekund ve sledované proměnné „délka trvání útočných akcí“ u všech týmů ($g > 0,8$).

Hypotéza potvrzena

Hypotézu jsme potvrdili na základě vyhotovení grafů 13, 14, 15 a vypočtením věcné významnosti mezi jednotlivými kategoriemi této proměnné. Jak si můžeme všimnout, tak na všech třech zmíněných grafech jsou znázorněné hodnoty významnosti mezi proměnnými do 10“ a více vteřinami přesahující hodnoty $g > 0,8$. Tímto se opět potvrzuje trend moderního pojetí útočných akcí, kdy je cílem co nejpřímochařejší řešení, které vede k ohrožení branky soupeře.

Hypotéza 6: Předpokládáme významně nižší četnost zakončení útočných akcí obránci v porovnání s ostatními herními posty ve sledované proměnné „posty zakončujících hráčů“ u všech týmů ($g > 0,8$).

Hypotéza vyvrácena

Pro tuto hypotézu jsme předpokládali, že útočníci jakožto hráčské pozice nejbližší branky soupeře se budou dostávat do zakončení nejčastěji. Po analýzách jsme zjistili, že nejčastěji zakončujícím postem byl u všech týmů záložník. Jak je patrné z grafu č. 16, nejčastěji zakončujícím postem u týmu Sevilla FC byli záložníci, a to průměrně 5krát za utkání. Ve stejném týmu zakončovali útočníci pouze 2krát v průměru za utkání. Pro tým SKS „B“ je specifické větší rozložení zakončení mezi jednotlivé hráčské pozice. Podle metodického videa FAČR, „Profil moderního krajního obránce – Coufal“ (2021), jsou dnes kladeny zcela odlišné nároky na hru obránců při vedení útočných akcí. Obránci se dnes stávají spíše „falešnými křídly“ a jedním z herních úkolů této pozice je podpora v poslední třetině hřiště. Toto potvrzuje i věcná významnost mezi jednotlivými sloupci grafu 17, která nepřesahuje hodnoty vyšší než 0,7 (střední významnost). Výše uvedená specifická rozložení týmu SKS „B“ může být zapříčiněna náročným herním stylem tohoto týmu, který si zakládá na časté podpoře obránců v útočné třetině, a technickým mistrovstvím středních záložníků v práci s míčem, výběrem místa a přípravou střeleckých příležitostí. Pro kategorii SKS U15 je z grafu 18 jasně patrné, že nejčastěji zakončující hráčskou pozicí je záložník. To podporuje graf 24, na kterém je vidět, že v porovnání se zbylými dvěma grafy popisujícími zóny, ve kterých došlo k zakončení, tento žákovský tým zakončuje častěji ze zóny mimo pokutové území oproti zbylým dvěma sledovaným týmům, a tudíž se ke střeleckým pokusům častěji dostávají záložníci (průměrně 11krát za utkání).

Hypotéza 7: Předpokládáme významně vyšší četnost zakončení ze zóny uvnitř pokutového území v porovnání s ostatními zónami zakončení u všech týmů ($g > 0,8$).

Hypotéza potvrzena

Potvrzení této hypotézy podporují grafy 22, 23, 24, které znázorňují průměrné střelecké pokusy pro všechny sledované týmy. U všech týmů si můžeme všimnout, že nejčastěji zakončují uvnitř pokutového území. Sevilla FC průměrně 5krát za utkání,

SKS „B“ 7krát za utkání a SKS U15 8krát za utkání. Potvrzením této hypotézy můžeme potvrdit článek z časopisu Fotbal a trénink i pro klubový fotbal, ve kterém Frýbort (2021) popisuje, že zóna uvnitř pokutového území je nejefektivnějším prostorem pro vstřelení branky. Dle údajů získaných z mistrovství Evropy 2020 Frýbort uvádí, že až 83 % všech gólů bylo vstřeleno právě uvnitř velkého vápna. Naše hypotéza a celá práce sice nezahrnují pouze akce končící gólem, ale vzhledem k tomu, že věcné významnosti u všech analyzovaných týmů mezi zakončením uvnitř pokutového území a mimo pokutové území jsou střední až vysoké, dá se předpokládat, že i zastoupení gólů vstřelených uvnitř pokutového území bude dle těchto statistik vysoké. Podobné statistiky můžeme vidět v technickém reportu (UEFA youth league 2024), který popisuje, že pro mládežnické týmy je oproti seniorským vyšší četnost zakončení ze středové zóny proti brance, a to o přibližně 15 %. Tento rozdíl je zapříčiněn větší zkušeností a lepší organizací obranného bloku v seniorských týmech.

6.2 Doporučení do praxe

Na základě získaných výsledků bychom do tréninkové praxe doporučovali trénovat útočné akce pravidelně a v zápasovém tempu. Zároveň je naprosto stěžejní, aby tréninková cvičení odpovídala, pokud je to možné, co nejvíce realitě utkání, to znamená podčíslení útočníků, co nejrychlejší provedení útočné akce, přímočarost, a především klid ve finálním řešení akce. Pokud se útočníci dostávají do zakončení, je třeba u nich pěstovat zachování klidné hlavy a hledání co nejefektivnějšího řešení, které může v závislosti na situaci znamenat vylepšení pozice pro spoluhráče nebo volbu zakončení na dva či více dotyků. Další důležitou složkou spoluurčující úspěšnost útočných akcí je součinnost zapojených hráčů v těžišti hry i mimo něj. V tréninkovém procesu je třeba hráče nabádat k neustálé aktivitě a týmové kohezi. Jak vyplývá z verifikace hypotézy 6, pro moderní fotbal je charakteristické, že se do zakončování dostávají s významnou četností i jiné hráčské pozice než pouze útočníci. Proto je důležité, aby i hráči hrající na pozicích záložníků a obránců měli možnost pravidelně v tréninkovém procesu zdokonalovat své dovednosti při zakončení.

6.3 Silné a slabé stránky práce

Za silné stránky této práce můžeme bezesporu označit aktuálnost tématu práce – analýza útočné fáze hry. Tato problematika obecně trápí celý český fotbal a oproti vyspělým západní týmům v efektivitě zakončení v poslední třetině hřiště zůstáváme znatelně pozadu. Dále za jednu ze silných stránek považujeme to, že jsme mohli získat záznamy utkání z taktických kamer od špičkového týmu Sevilla FC, který hraje nejvyšší španělskou ligu a pravidelně se účastní vyřazovacích fází evropských pohárů, a následně s těmito záznamy pracovat. Další silnou stránkou práce je fakt, že k analýze byly vybrány týmy různých věkových kategorií s přibližným věkovým rozdílem 4 roky mezi jednotlivými sledovanými kategoriemi. Zároveň, jelikož se jednalo o dva týmy z jedné mládežnické akademie, bylo možné v utkáních sledovat postupný tréninkový proces a jeho aplikaci v utkáních v rámci klubové koncepce. Jako slabé stránky lze uvést fakt, že kvůli přísným autorským právům nám byly poskytnuty pouze 4 záznamy přátelských utkání od týmu Sevilla FC, a tedy taktická a technická stránka

herního projevu týmu mohly být ovlivněny zkoušením nových hráčů a nových herních principů. Za další slabou stránku lze považovat počet zanalyzovaných utkání. Pro další výzkumy bychom doporučili zanalyzovat nejméně 10 utkání u každé sledované věkové kategorie. Mezi kategorie proměnných by bylo pro příště dobré doplnit a rozdělit akce, které končily vstřelením branky, a tyto akce zevrubně zanalyzovat.

6.4 Doporučení pro další výzkum

Pro budoucí výzkum bychom doporučili upravit sledované proměnné tak, abychom se vyhnuli nulovým hodnotám četnosti v těchto kategoriích. Dále doporučujeme oddělit a zanalyzovat útočné akce, které končily góly. Jako další možnou modifikaci pro další výzkum bychom chtěli uvést možné účinky na útočné akce v závislosti na nejběžnějších týmových formacích 4-4-2, 4-3-3, 3-5-2, 3-4-3. Tyto formace mohou zásadně ovlivnit četnosti centrů ze strany nebo zóny vedení útočných akcí.

7 ZÁVĚR

Hlavním cílem práce bylo zanalyzovat a vzájemně porovnat hru na poslední třetině hřiště u tří týmů různých věkových skupin. Z mládeže jsme analyzovali celek SK Slavia Praha U15 hrající nejvyšší žákovskou ligu. Dalším ze sledovaných týmů byl rezervní tým SK Slavia Praha „B“, který hraje v sezóně 2023/2024 třetí ligu skupinu A. Jako zástupce seniorského týmu jsme zvolili tým Sevilla FC. Tento tým patří dlouhodobě mezi špičkové celky španělské nejvyšší soutěže a pravidelně se účastní evropských pohárových soutěží. Z tohoto důvodu se jedná o kvalitní vzorek, se kterým jsme porovnávali mládežnické týmy z tuzemského klubu SK Slavia Praha.

Dalším cílem práce bylo potvrdit, nebo vyvrátit předem stanovené hypotézy. Pro hypotézu 2 bylo předpokládáno, že nejčastěji zakončujícím hráčským postem bude útočník. To se po analýze vyvrátilo u všech sledovaných týmů. Tento poznatek podporuje dynamický vývoj moderního fotbalu, ve kterém jsou kladeny nároky na univerzálnost všech hráčských pozic, a to nejen při střelbě.

Dle zanalyzovaných proměnných, které byly porovnány mezi oběma týmy z klubu SK Slavia Praha, lze říci, že ve většině případů se jedná o velice podobné výsledky mezi těmito kategoriemi. Z toho vyplývá, že se tento klub řídí stanovenou koncepcí tréninkového procesu ve výchově mladých hráčů napříč všemi věkovými kategoriemi. Díky tomu se klub prezentuje atraktivním, technicky a ofenzivně laděným herním výkonem napříč všemi kategoriemi.

8 SEZNAM LITERATURY

1. *Analýza gólů ze vzájemných zápasů nejlepších čtyř týmů české fotbalové ligy ročníku 2018/2019*. Online, Diplomová práce, vedoucí Mgr. Jakub Kokštejn, Ph.D. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta tělesné výchovy a sportu University Karlovy, 2020. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/118189/120362191.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. [cit. 2024-06-25].
2. *Analýza hry U21 na ME 2023*. Online. Metodická videa, semináře, cvičení. 2023. Dostupné z: <https://www.fotbal.cz/usek-vzdelavani-facr-oficialni-cviceni/p470>. [cit. 2024-06-23].
3. *Attacking soccer. [Champaign]: Human Kinetics, 1999. ISBN 0-7360-0123-9*.
4. BEDŘICH, Ladislav. *Fotbal: rituální hra moderní doby*. Brno: Masarykova univerzita, 2006. ISBN 80-210-3927-2.
5. BUZEK, Mario. *Trenér fotbalu "A" UEFA licence: (učební texty pro vzdělávání fotbalových trenérů)*. I. díl, Obecné kapitoly. Praha: Nakladatelství Olympia, 2007. ISBN 978-80-7376-032-8.
6. DOBRÝ, Lubomír a SEMIGINOVSKÝ, Bohdan. *Sportovní hry: výkon a trénink*. Ilustroval Zdeňka MARVANOVÁ. Naučná literatura. Praha: Olympia, 1988.
7. *Fotbalové dovednosti: klíčové tipy a metody pro zlepšení vaší hry*. Přeložil Pavel KREUZIGER. Praha: Slovart, [2015]. ISBN 978-80-7529-006-9.
8. FRÝBORT, Pavel a JANDA, Ondřej. *Analýza řetězce navzájem souvisejících útočných herních dovedností hráčů Fortuna:ligy s vybranými elitními soutěžemi prostřednictvím instat programu v sezóně 2018/2019*. *Fotbal a trénink*. 2019, č. Speciál 2019, s. 31-33.
9. GRASGRUBER, Pavel a CACEK, Jan. *Sportovní geny*. Brno: Computer Press, 2008. ISBN 978-80-251-1873-3.
10. HOHMANN, Andreas; LAMES, Martin a LETZELTER, Manfred. *Úvod do sportovního tréninku*. Prostějov: Sport a věda, 2010. ISBN 978-80-254-9254-3.
11. *How to design a session that improves your players' finishing skills*. Online. England football learning. 2021. Dostupné

- z: <https://learn.englishfootball.com/articles-and-resources/coaching/resources/2022/How-to-design-a-session-that-improves-your-players-finishing-skills>. [cit. 2024-06-25].
12. CHOUTKA, M., DOVALIL, J. Sportovní trénink. 2 rozšířené vydání. Praha: Olympia, 1991. ISBN 978-80-7376-130-1
 13. KOLLATH, Erich. *Fotbal: technika a taktika hry: nácvik a herní trénink: metodika tréninku: herní systémy*. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1336-5.
 14. Kouzlo FC Sevilla: Učení hrou. *Coach*. 2023, roč. 7, č. 11, s. 20-26. ISSN 2464-6865.
 15. LENHARD, W.; LENHARD, A. Calculation of Effect Sizes. Dettelbach (Německo): Psychometria, 2016 [cit. 2024-06-21]. Dostupné z: https://www.psychometrica.de/effect_size.html.
 16. LIČKA, Verner. Součinnost hry hráčů bez míče. *Fotbal a trénink*. 2021, č. Speciál 2021, s. 9-15.
 17. LUCCHESI, M., *Attacking soccer: a tactical analysis*. Spring city: Reedswoain Publishing, 2001. ISBN 1-890946-71-0.
 18. MATOUŠEK, František. *Základy kopané: technika, taktika, trénink*. Sport (Olympia). Praha: Olympia, 1973.
 19. NEUSER, Günter. *Football performance: strategy and analysis*. 1. Hamburg, Germany: Tredition Verlag, 2020. ISBN 3-347-12165-1.
 20. PERIČ, Tomáš a DOVALIL, Josef. *Sportovní trénink*. Fitness, síla, kondice. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2118-7.
 21. PLACHÝ, Antonín a PROCHÁZKA, Luděk. *Učebnice fotbalu pro trenéry dětí (4-13 let): učební texty pro C licence FAČR, Grassroots UEFA C licenci*. Edice Českého olympijského výboru. Praha: Mladá fronta, 2014. ISBN 978-80-204-3477-7.
 22. *Profil moderního krajního obránce – Coufal*. Online. In: Metodická videa, semináře, cvičení. 2021. Dostupné z: <https://www.fotbal.cz/usek-vzdelavani-facr-oficialni-cviceni/p470>. [cit. 2024-06-25].
 23. *Přenos současných trendů do praxe*. Online. Metodická videa, semináře, cvičení. 2022. Dostupné z: <https://www.fotbal.cz/usek-vzdelavani-facr-oficialni-cviceni/p470>. [cit. 2024-06-23].

24. PSOTTA, Rudolf. *Fotbal: kondiční trénink: moderní koncepce tréninku, principy, metody a diagnostika, teorie sportovního tréninku*. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-0821-3.
25. REICHEL, Jiří. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-3006-6
26. *Stáž v klubu FC Nordsjaelland (Petr Havlíček, Jiří Žilák)*. Online. Metodická videa, semináře, cvičení. 2023. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=gvnaqghILFw>. [cit. 2024-06-23].
27. *Trendy profesionálního fotbalu*. Online. Metodická videa, semináře, cvičení. 2018. Dostupné z: <https://www.fotbal.cz/usek-vzdelavani-facr-oficialni-cviceni/p470>. [cit. 2024-06-23].
28. *UEFA Europa league technical report 2021/2022*. Online. In: Technical report. 2022. Dostupné z: <https://uefatechnicalreports.com/pdf-uel-2022>. [cit. 2024-04-29].
29. *UEFA technical report of Champions league 2022/2023*. Online. In: Technical report. 2023. Dostupné z: <https://uefatechnicalreports.com/pdf-ucl-2023>. [cit. 2024-04-29].
30. *Útočná hra napříč kategoriemi*. Online. Youtube. 2016. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=8kk-tli2M5M&t=2s>. [cit. 2024-06-23].
31. VOTÍK, Jaromír a Jiří ZALABÁK. *Trenér fotbalu "C" licence: (učební texty pro vzdělávání trenérů okresních fotbalových svazů)*. 3., upr. vyd. Praha: Olympia, 2006. ISBN 80-7033-962-4.
32. VOTÍK, Jaromír; ZALABÁK, Jiří; BURSOVÁ, Marta a ŠRÁMKOVÁ, Petra. *Fotbalový trenér: základní průvodce tréninkem*. Sport extra. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3982-3.
33. VOTÍK, Jaromír. *Fotbal: trénink budoucích hvězd*. Druhé, doplněné vydání. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-271-0029-3.
34. VOTÍK, Jaromír. *Trenér fotbalu "B" UEFA licence: (učební texty pro vzdělávání fotbalových trenérů)*. 2. vyd. Praha: Olympia ve spolupráci s Českomoravským fotbalovým svazem, 2005. ISBN 80-7033-921-7.
35. ŽILÁK, Jiří. *Součinnost hry hráčů bez míče. Fotbal a trénink*. 2021, č. Speciál 2021, s. 9-15.

36. 2024 UEFA YOUTH LEAGUE TECHNICAL REPORT. Online. UEFA TECHNICAL REPORTS. 2024. Dostupné z: <https://ufatechnicalreports.com/programme/uy1-2024/technical-topics/goalscoring/page/1>. [cit. 2024-06-29].

9 PŘÍLOHY

Seznam tabulek

Tabulka 1 Způsob zahájení útoku v poslední třetině hřiště (zdroj: vlastní)

Tabulka 2 Počet přihrávek v poslední třetině hřiště (zdroj: vlastní)

Tabulka 3 Zóna vedení útoku (zdroj: vlastní)

Tabulka 4 Poměr mezi útokem a obranou (zdroj: vlastní)

Tabulka 5 Délka trvání útočných akcí (zdroj: vlastní)

Tabulka 6 Posty zakončujících hráčů (zdroj: vlastní)

Tabulka 7 Předfinální řešení útočných akcí (zdroj: vlastní)

Tabulka 8 Významnost rozdílů mezi analyzovanými kategoriemi ve sledování proměnné v předfinálních fázích útočných akcí – Sevilla FC (zdroj: vlastní)

Tabulka 9 Významnost rozdílů mezi analyzovanými kategoriemi ve sledování proměnné v předfinálních fázích útočných akcí – SKS „B“ (zdroj: vlastní)

Tabulka 10 Významnost rozdílů mezi analyzovanými kategoriemi ve sledování proměnné v předfinálních fázích útočných akcí – SKS U15 (zdroj: vlastní)

Tabulka 11 Zakončení (zdroj: vlastní)

Seznam grafů

Graf 1 Způsob vedení útoku v poslední třetině hřiště – Sevilla FC (zdroj: vlastní)

Graf 2 Způsob vedení útoku v poslední třetině hřiště – SKS „B“ (zdroj: vlastní)

Graf 3 Způsob vedení útoku v poslední třetině hřiště – SKS U15 (zdroj: vlastní)

Graf 4 Počet přihrávek v poslední třetině hřiště – Sevilla FC (zdroj: vlastní)

Graf 5 Počet přihrávek v poslední třetině hřiště – SKS „B“ (zdroj: vlastní)

Graf 6 Počet přihrávek v poslední třetině hřiště – SKS U15 (zdroj: vlastní)

Graf 7 Zóna vedení útoku – Sevilla FC (zdroj: vlastní)

Graf 8 Zóna vedení útoku – SKS „B“ (zdroj: vlastní)

Graf 9 Zóna vedení útoku – SKS U15 (zdroj: vlastní)

Graf 10 Poměr mezi útokem a obranou – Sevilla FC (zdroj: vlastní)

Graf 11 Poměr mezi útokem a obranou – SKS „B“ (zdroj: vlastní)

Graf 12 Poměr mezi útokem a obranou – SKS U15 (zdroj: vlastní)

Graf 13 Délka trvání útočných akcí – Sevilla FC (zdroj: vlastní)

Graf 14 Délka trvání útočných akcí – SKS „B“ (zdroj: vlastní)

Graf 15 Délka trvání útočných akcí – SKS U15 (zdroj: vlastní)

Graf 16 Posty zakončujících hráčů – Sevilla FC (zdroj: vlastní)

Graf 17 Posty zakončujících hráčů – SKS „B“ (zdroj: vlastní)

Graf 18 Posty zakončujících hráčů – SKS U15 (zdroj: vlastní)

Graf 19 Předfinální řešení útočných akcí – Sevilla FC (zdroj: vlastní)

Graf 20 Předfinální řešení útočných akcí – SKS „B“ (zdroj: vlastní)

Graf 21 Předfinální řešení útočných akcí – SKS U15 (zdroj: vlastní)

Graf 22 Zakončení – Sevilla FC (zdroj: vlastní)

Graf 23 Zakončení – SKS „B“ (zdroj: vlastní)

Graf 24 Zakončení – SKS U15 (zdroj: vlastní)